

Szerkesztőség, kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József tőrcsög-ut) 4.
Telefon: 151. Sürgőny cím:
Közlöny, Arad. :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona.
Megjelenik naponta reggel.
kiadása és rotációs nyomása

ARADI KÖZLÖNY

Fizetés: 4-ek évente
1080, félre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lei.
Külföldre havonta 50 Lejt
több. :: Egyes szám 5 Lei.
Vasárnap 6 Lei. :: (Bucu-
restiben 50 bani telár.)
Hirdetések tarifa szerint ::

XLV. évfolyam, 83. szám. * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Péntek, 1930. április hó 11.

Rehabilitálták Windischgraetz Lajos herceget.

„Sterének semmi része nem volt Besszarábia egyesülésében.”

Buzdugan besszarábiai képviselő interpellációja a kamara mai ülésén. — Botrány a Milozi-ügy körül. — A szenátus ülésén az állampolgársági zaklatások ellen tiltakoztak.

A stereista képviselők otthagyták a kormánypárti padsorokat.

Bucurestiből jelentik: A kamara ma délutáni ülésén rendkívül érdekes momentum volt, amikor Leanca képviselő vezetése alatt álló független besszarábiai csoport az ülésterem baloldalán foglalt helyet. Közvetlenül a szociálisták mellett. A kormánypárti képviselők ironikus megjegyzésekkel kísérték ezt a költözködést.

A megnyitás után dr. Buzdugan besszarábiai képviselő szólalt fel Leanca és Codreanu tegnapi nyilatkozatára reflektálva. Cáfoltja, mintha Besszarábia egyesülése Stere egyéni érdeme volna. Nem felel meg a valóságnak az sem — mondotta — hogy a csatlakozási nyilatkozatot Stere fogalmazta volna.

— Ezt a deklarációt én fogalmaztam — mondotta — Pan Halipával és Inculettei.

Besszarábia egyesülését nem Sterének lehet köszönni, hanem annak a 800.000 halottnak, akik elvérezték a csatateremen a román nemzeti ideálok megvalósításáért.

Az egyesülés előkészítésében közreműködött Iorga professzor is, aki lasiban otthont létesített a besszarábiai diákok számára.

Mata besszarábiai képviselő: Ne hamisítsa meg a történelmet Buzdugan ur, mert a jasi-i diákokot Stere létesítette, ki abban az időben az ottani egyetem rektora volt.

Dobrescu Demeter, Bucuresti főpolgármestere a tanúk ingyenes vasuti utazása ügyében interpellál. Rendkívül megnehezítik az igazságszolgáltatás munkáját és az igazságügyminiszternek mielőbb intervenálnia kell a CFR-nél, hogy továbbra is biztosítsa a tanúk ingyenes utazását.

Ezután áttértek a napirendre. Dr. Radulescu kormánypárti képviselő válaszul Radateanu szociálistának a Milozi-ügyben sorozatosan elmondott interpellációira. Kijelenti, hogy

arcatlanság volt olyan kifejezéseket használni, mint: szadista, stb.

(Nagy zaj támad.) A szociálisták követelik P. Ionescunak elnöklő alelnöktől, hogy utasítsa rendre Radulescu dr.-t.

Ioan Ionescu: Kérem, vonja vissza kifejezését.

Radulescu dr.: A kormány kedvéért megteszem, de lényegében fentartom, mert igazam van.

Radulescu dr. azután azt az elképesztő kijelentést teszi: hogy Saul Solomon megveretése megérdemelt volt, mert cinikusán viselkedett. (Ujabb hatalmas lármák kerekednek és ebben a szociálistáknak a független besszarábiaiak is segítettek.)

Leanca (független besszarábiai): Ugy látszik, magára is ráér egy kis verés.

Radulescu dr. tiltakozik Radateanu ama vádjai ellen is, miszerint Milozi megverte volna szabóját, aki 3000 lejes számlát prezentált neki. Beszédével véget is ért az ülés.

A szenátusban Niculescu sorocai szenátor elmondja, hogy ő is aláírta azt a nyilatkozatot, amely a besszarábiai képviselők függetlenségére vonatkozik, azonban nem tudta, hogy ezzel a besszarábiaiak két táborra szakadnak. Meggyő-

ződése szerint a függetlenítés nem használ Besszarábia ügyének és az a véleménye, hogy a demokratikus programot csak a párt keretein belül lehet megvalósítani. Ezért vissza vonja aláírását.

* Mayer Ebner dr. a következő szónok, aki

Dobrescu korigálja tegnapi nyelvrendeletét.

A rendelet csak arra vonatkozik, hogy enunciaciókat csak az állam nyelvében lehet tenni és a jegyzőkönyveket románul kell megszerkeszteni.

A régenstanács aláírta Condeescu tábornok hadügyminiszterre való kinevezését.

Kolozsvárról jelentik: Nagy feltűnést és megdöbbenést keltett a lapok mai híradása, miszerint Dobrescu dr. erdélyi tartományfőnök rendeletet adott ki a hatáskörébe tartozó megyéknek és városoknak, hogy a közigazgatásban, tanácsüléseken teljesen származzék a magyar nyelvet és felszólalást csakis az állam nyelvében lehet tenni. Ma Dobrescu korigálóját nyilatkozatot tett közzé a következőképpen:

„A tegnap kiadott nyelvrendeletet a magyar lapok tévesen interpretálták. Én nem tiltottam el a közigazgatási tanácsokban a kisebbségi nyelvet. A rendelet csak arra vonatkozik, hogy enunciaciókat csak az állam nyelvében lehet megtenni és román nyelven kell megszerkeszteni a jegyzőkönyveket. Ez azt jelenti, hogyha a kisebbségek valamilyen kérdésben állást kívánnak foglalni, s súlyt helyeznek arra, hogy a deklaráció szerepeljen a jegyzőkönyvben, úgy a felszólalás csakis az állam nyelvében történhetik meg. A rendelet értelmében a megyei és községi tanácsok elnökei is a határozatokat az állam nyelvében kötelesek kihirdetni.”

Bucurestiből jelentik: A lapok véleménye szerint a kormány átalakítását elhalasztották és egyelőre csakis a hadügyi tárcát töltik be.

Bucurestiből jelentik: Averescu tábornok

Maiorescu dr. alkormányzó Aradon

Az alkormányzó autója Váradra menet defektet kapott Aradon. „Eszem ágában sincs lemondani.” — Beszélgetés a bánáti alkormányzóval.

(Arad, április 10.) Ma átutazott Aradon dr. Maiorescu Péter alkormányzó, aki Nagyváradon lakó családja meglátogatására utazott. Az alkormányzó kocsija Aradon defektet kapott, mire Lázár Ágostor dr. állandó választmányi elnökhöz fordult, hogy bocsássa rendelkezésére a megye autóját. Közben Temesvárra is telefonált s mire a megyei autó előállott, már itt volt Temesvárról a kormányzó kocsija, amely tovább vitte az alkormányzót Nagyvárad felé.

Beszélgetést folytattunk Maiorescu dr.-ral, aki — mint ismeretes — Biharmegye prefektusa volt és most olyan hírek terjedtek el,

szerint Bukovinában a csendőrség több lakost azzal fenyegetett meg, hogy átteszik őket a határon, mert állampolgársági ügyek nincsenek rendezve

Tiltakozik a szüntelen zaklatás ellen, amelyet Marzescu emlekezetes állampolgársági törvénye idéz elő. A kormány uralomralépésekor programjában azt ígérte, hogy módosítja a hibás törvényt, mind a mai napig azonban semmi erre vonatkozó törvényjavaslat nem került a parlament elé. Pedig a kormányt nemcsak ígérete kötelezi, hanem a békeszerződés idevágó pontjai is.

Kéri az igazságügyminisztert, terjesszen sürgősen lényeges módosítást tartalmazó állampolgársági törvényjavaslatot a parlament elé.

pártja Bucurestiben április 24-én nagygyűlést tervez. Ez alkalommal a tábornok hosszabb exozét kíván tartani, amelyben kifejti programját, azt, hogy kormányra akar jutni. A kormány csakis abban az esetben engedélyezi a gyűlés megtartását, ha Averescu tábornok kötelezi magát, hogy egy szónok sem beszél az extrónörökös visszatéréséről.

Bucurestiből jelentik: Az ellenzéki mandátumok megüresedése folytán az újonnan kirt választásokra a liberális és az averescanuskok nem fognak jelöltetést vállalni. Egyedül Florescu, volt liberális igazságügyminiszter képez kivételt, aki Bratianu Vintila ilfovi mandátumát kapja, mint utána következő. Florescu jelölésvállalása nem kelt különösebb meglepetést, mert a volt igazságügyminiszter kitért a liberális-pártból.

Bucurestiből jelentik: Az Adeverul értesülése szerint Condeescu tábornok hadügyminiszterre való kinevezése 2-3 napon belül megtörténik. A Facla viszont úgy tudja, hogy a kinevezés meg is történt. A dekrétumot már a régenstanács is aláírta.

Maniu miniszterelnök még pénteken fölkérte Condeescut a tárca elvállalására. Condeescu előbb kikérte a hadseregfelügyelők véleményét és csak azután fogadta el a megbízást — írja a Facla.

mintha lemondott volna alkormányzói állásáról. Ezt a hírt különben Bocu Sever kormányzó is megcáfolta. Természetesen az állítólagos lemondásról kérdezősködtünk:

— Eszemágában sincs lemondani — mondotta az alkormányzó — ez a hír Nagyváradról indult ki. Lehet, hogy a váradiak szeretnék, mert akkor visszamehetnék Nagyváradra. Őszintén megvallva, magam is szeretem Nagyváradot és szívesen keresem fel, amikor lehet. Lemondani azonban nem fogok és jelenlegi hatáskörömben fontos tervek végrehajtásán dolgozom, amelyek javára lesznek az egész kormányzóságnak.

Az új lakbérleti törvénytervezet teljes szövege

Benyújtották a parlamentben a huszonhárom szakaszos javaslatot, amelyből rövidesen törvény lesz.

Bucurestből jelentik: Az új lakbérleti törvényjavaslat, amelyet legközelebb vesz tárgyalás alá a kamara és amelyből valószínűleg teljes egészében törvény lesz, a következő rendelkezéseket tartalmazza:

I. Szakasz. 1. A magánjog hatálya kerülnek mindazok a bérleti szerződések, amelyek 1930. április 23-ig nyertek meghosszabbítást, a következők kivételével:

1. Az írott vagy szóbeli szerződések, melyek köztisztviselő bérlok, vagy albérlok lakására vonatkozik, ha a bérlo jövedelme nem haladja túl az 1927. április 15-én hozott lakbértörvény 5-ik és 6-ik pontjában említett összegeket.

2. Az írott, vagy szóbeli szerződések, amelyek az 1929. április 17-én hozott törvény 5-ik és 6-ik szakaszában foglaltak és amelyek az állam, megye, vagy város, vagy ezeknek költségvetésében szereplő társaságok, intézmények, valamint az otthonok és internátusok s iskolák szerződésére vonatkoznak.

3. Az írott vagy szóbeli szerződések, amelyek azon bérlok lakására vonatkoznak, bármi legyen azok minősítése, akiknek évi jövedelme nem haladja meg a 100.000 lejt.

II. Szakasz. A fentemlített kivételek bérleti szerződését 1931. április 23-ig hosszabbítjuk meg.

III. Szakasz. A bérlok évi jövedelmének megállapítása a globális adó alapján történik.

IV. Szakasz. A meghosszabbítás kedvezményében az elhunyt köztisztviselők és nyugdíjasok családja is részesül; ha az elhunyt özvegyet vagy kiskorú gyermeket hagyott hátra.

V. Szakasz. Átmeneti időt adnak a lakás kiürítésére azon bérlok részére, akik eddig a meghosszabbítás kedvezményében részesültek és jelen törvény rendelkezéseibe már nem esnek be 1930. október 26-ig.

VI. Szakasz. Az 1927. április 15-iki törvény értelmében a bíróságok által hozott kilakoltatási ítéletek végrehajtását a jelen törvény rendelkezései értelmében 1931. április 23-ig vagy 1930. október 26-ig halasztjuk el.

Ugyanígy elhalasztjuk a háztulajdonosok által kiállított szerződések hatályát, amelyek a bírósági ítélet nyomán kiadott lakásokra vonatkoznak és amelyeknél a jelen törvény 1931. április 23-ig vagy 1930. október 26-ig adott haladékot. Akár a bérlo, akár a háztulajdonos a törvényességi portárel útján egy hónapon belül lemondhatja ezen szerződéseket, anélkül, hogy bármelyik fél hibásnak volna ki mondható.

VII. szakasz. Az új lakbér kiszámításánál a régi királyságban az 1916. április 23-án, az ország más területein az 1914. április 23-án fizetett lakbér veendő alapul. Ha ezen időpontban az illető lakás nem volt kiadva, úgy az adózási alap veendő vagy ennek hiányában más hasonló lakás bére veendő alapul. A számításnál egy korona egy lejnek, egy rubel pedig 2,50 lejnek veendő.

VIII. Szakasz. Az 1. és 2. pontok alatti alatti kedvezményezettoknél a lakbér kiszámításának kulcsa 28-szorosa.

IX. Szakasz. A nyugdíjasok, akik a jelen törvény által a meghosszabbítás kedvezményében részesülnek, ugyanannyi házbért fizetnek, mint eddig, miután a többletet az állam fizeti. Ha a nyugdíjas olyan közintézményről visel állást, amely a meghosszabbítás kedvezményét élvez, a legkevesebb, amit fizetnie kell a háztulajdonosnak, az 1916. illetve 1914. évi bér 16-szorosa.

X. Szakasz. A köztisztviselők, akik olyan lakást bérelnek, amelyek 1916-ban, illetve 1914-ben Bucurestiben maximum 1500 lej, Iasi, Cernauti, Clusinau, Galati, Timisoara, Anad, Brasov, Sibiu városokban 1250 lejt és a többi városban 800 lejt fizettek, a jelen törvényben megállapított többletet teljes mértékben viselni tartoznak. Ugyanígy azon köztisztviselők is viselik a teljes többletet, akiknek 1929-ben az állam különböző indokokból

kielőzőleg nem viselte a lakbér-differenciát. Azon tisztviselők, akik a megállapított 1500, 1250, 800 lej vagy ennél kevesebbet jövedelmező lakásban laknak, ugyanannyit fizetnek a háztulajdonosnak, mint az 1929-1930. évben fizettek, míg a különbözetet az állam viseli.

XI. Szakasz. Azon összeg megállapítására, amelyet az állam tartozik fizetni lakbér-differencia címén, a háztulajdonos köteles a törvény kihirdetésétől számított 40 napon belül az illetékes bírósághoz fordulni, annaként az illetékes pénzügyigazgatóságot és a bérlok nevezve meg. Tanúként a bíróság elé hívják még azon megye vagy város delegátusait, a melyeknek tisztviselői a törvényes kedvezményben részesülnek. A bíróság meg fogja döntésében állapítani azt az összeget, amelyet az állam köteles fizetni. A döntés nem felelősséghozható meg, azonban a törvényszéknél semmisségi panasz emelhető ellene 5 napon belül. Az erre vonatkozó kérvények, valamint az eljárások bélyegmentesek.

XII. Szakasz. Azt a háztulajdonost, aki valótlan adatokkal igyekszik félrevezetni az államot, 5000-tól 30.000 lejtig terjedő pénzbírsággal sújtják. Ugyanezen büntetést kapják azok a bérlok, akik fentemlített célból összeállításnak a háztulajdonossal.

XIII. Szakasz. A január 1. és március 1-e közötti időszakokban az állam a 9. és 10-ik szakaszban említett differenciát fizeti.

XIV. Szakasz. Az állam, megye vagy város, valamint a közintézmények által fizetendő differenciát az illető hatóság költségvetésébe kell felvenni.

XV. Szakasz. Az I. Szakasz 3-ik pontjában és az V-ik Szakaszban megjelölt bérlok az egy évre vagy a megadott hat havi időközre ugyanazt a lakbért fizetik, mint az 1929-30. évi, de ez semmiestre sem lehet kevesebb, mint az 1916. illetve 1914. évi bér 28-szorosa.

XVI. Szakasz. A kilakoltatások semmiestre sem történhetnek meg 1930. október 26-ika előtt.

XVII. Szakasz. Az a háztulajdonos, aki maga is bérelt lakásban lakik, kilakoltathatja a maga bérlojét, ha az épület egyedi tulajdonos a legfeljebb három szobából álló lakásból áll s a házat 1924. előtt építették. A szobák számába nem veendő be a konyha. A kilakoltatás azonban csak úgy történhetik meg, ha egyidejűleg átadja a maga lakását a kilakoltatott bérlonek s ha az átadott lakás megfelel a bérlo társadalmi állásának. Az átadott lakás háztulajdonosa köteles átvenni a rácedált bérlok. A kilakoltatott bérlo 15 napon belül köteles elfoglalni az új lakást, másképen elveszté jogait.

XVIII. Szakasz. Kilakoltatható a köztisztviselő, vagy nyugdíjas abban az esetben, ha az illető, vagy felesége akárhol lakható házzal rendelkezik. A kilakoltatás azonban 1930. október 23-ig nem történhetik meg.

XIX. Szakasz. A háztulajdonos kilakoltathatja a köztisztviselőt, vagy nyugdíjast az 1920-ig szerzett házból, ha az illető köztisztviselő, vagy nyugdíjas fizetésén kívül külön említésre méltó jövedelemmel rendelkezik. Itt sem történhetik meg a kilakoltatás október 23-ig.

XX. Szakasz. A bérlo a lakbértöbbletet május 6-ig köteles kiegyenlíteni.

XXI. Szakasz. Az a bérlo, aki nem felel a törvény által megadott kedvezményre, köteles ezt öt napon belül közjegyző útján bejelenteni.

A 22-ik és 23-ik szakasz már csak zárórendelkezéseket tartalmaz.

Ghandi sófőző üstjeit összetörték.

A rendőrség letartóztatta a hindu milícia vezérét. — Ghandi megbetegedett és lemondott a további tevékenységről.

Londonból jelentik: Bombayban a rendőrség házkutatást tartott a pán-hindu kongresszus épületében és lefoglalta az ott talált propaganda iratokat. A nemzeti milícia vezérét, Abbi-Alt letartóztatták. A rendőrség közegei összetörték a sófőző üstöket, hogy lehetetlené tegyék a tengeri só párlását.

Londonból jelentik: Ghandi az utolsó hetek izgalmai miatt súlyosan megbetegedett és lemondott további tevékenységéről. Egyik interjújában kijelentette, hogyha nem tartóztatják le, akkor a mozgalmat jövőre nagyon bizonytalan. De a hatóság csak híveit veszi őrizetbe, őt szabadon hagyja működni.

Megérkezett Aradra a „römikő-rendelet“

Tilos a kártyafigurás römikővek használata még a magánlakásokban is. — Tíz nap alatt be kell szolgáltatni a römikőveket. — Csak a monopolhivatal által forgalomba hozott kövekkel lehet játszani.

(Arad, április 11.) Néhány nappal ezelőtt az Aradi Közlöny részletesen beszámolt azokról az ugynevezett römikő-razziákról, amit az aradi monopol főnökség rendezett — felsőbb utasításra. Ma az aradi monopol főnökséghez egy újabb körlevél érkezett, amely végleg tisztázza a römikővek kérdését. A belügyminisztérium ugyanezt a körlevelet az aradi állami rendőrséggel is közli ezzel a záradékkal, hogy valamilyen formában annak a tartalmát közölje a város lakosságával.

A belügyminisztérium 21.139. számú rendelete a március 29-iki dátumot viseli és így érthető, hogy annak tartalma még eddig nem látott napvilágot. Nekünk is csak külön utánirás után sikerült annak tartalmát megszerezni. A rendelet szerint

kávéházokban, klubokban, vagy más nyilvános helyiségekben, sem magánlakásokban az ugynevezett kártyafigurás römikőveket nem szabad használni.

Felhívja a rendőrség mindazok figyelmét, akiknek ilyen kövek vannak birtokukban, — a kereskedőket is — hogy

10 napon belül szolgáltatassák azt be a rendőrségre, mert ellenkező esetben megbüntetik a rendelet ellen vétőket, akik kötelesek a kiadott büntetéseket 24 órán belül kifizetni.

A nyilvános helyiségek 10.000 lejt, a magánosok és kereskedők pedig 1000 lejt bírságot fizetnek rá-

takapás esetén.

A rendőrség természetesen a belügyminisztérium rendeletének érvényét fog szerezni, mert a rendelet szerint csak az államnak van joga monopol-cikket gyártani és azokat forgalomba hozni.

A számjegyes römikőveket, amelyeket a monopol hozott forgalomba, természetesen szabad használni.

— A szovjetkormány csak hivatalos beszélgetéseket engedélyez a Berlin—moszkvai telefonforgalomban. Berlinből jelentik: Még csak három hónapja, hogy tizenötévi szünetelés után Berlin és Moszkva között újból megindult a telefonforgalom és máris ugylátszik, hogy a telefonforgalmat rövidesen be fogják szüntetni. A szovjetkormány — a német és az orosz postaigazgatóság között létrejött megállapodás ellenére — csak hivatalos beszélgetéseket engedélyez, úgy, hogy az újsárok nem juthatnak a telefonhoz. A moszkvai német lapindosítók panasszal fordultak a német postaigazgatósághoz, mire a német külügyminisztérium most fel fogja szolgítani a szovjetkormányt, hogy tartsa be a megállapodást, a melynek értelmében mindenki használhassa a Berlin—moszkvai telefont. Ha a szovjetkormány vonakodik eleget tenni a felszólításnak, akkor a német postaigazgatóság hír szerint beszünteti a telefonforgalmat.

Braun Fülöp temetése.

Dr. Vágvölgyi Lajos — a felekezeti türelmes-ségről.

Kisjenő-Erdőhegy közönségének impozáns részvéte mellett helyezték örök nyugalomra ma délután Braun Fülöpöt. Három órára volt kitűzve a temetés, de már jóval előbb gyülekezett a gyászházban és a ház előtti széles uccán a fekete ruhás tömeg, hogy elkísérje az elhunytat utolsó útjára. A gyászoló család elé csoportokban járultak a küldöttségek, hogy kifejezzék a két község lakosságának mélyleges részvétét. Elsőnek a kisjenő-erdőhegyi nőegylet küldöttsége adott kifejezést gyásznak és tette le a ravatalra az egyesület hatalmas koszoruját. Azután az izraelita hitközség népes küldöttsége járult a család elé. Dr. Goldzieher Márton elnök megható beszéd keretében tolmácsolta azt a veszteséget, mely Braun Fülöp halálával a két testvérközséget érte. Kegyelettel emlékezett vissza arra az időre, amikor a kisjenői hitközség megalakult s Braun Fülöp lett első alelnöke. Azután a Szentegylet küldöttsége fejezte ki részvétét Mann Géza vezetésével. Megjelent a temetésen a kisjenői Ipartestület nagyszámú küldöttsége testületi zászló alatt *Fackelmann* Sándor elnök vezetésével, a kisjenő-erdőhegyi Kereskedők Köre Messer Béla vezetése mellett, végül az erdőhegyi önkéntes tűzoltó testület, melynek az elhunyt alapító tagja volt.

A temetési szertartást *Goldberger* főként megható éneke vezette be, majd dr. Vágvölgyi Lajos aradi főrabbi lépett a rögtönzött szöszékre és gondolatokban gazdag, gyönyörű beszéd keretében fejezte ki azt a fájdalom, mely a megjelent sokszáz főnyi gyászoló közönség szívét szorongatta. Érdekes eseményt tett szavá beszéde folyamán.

— Megtörtént ebben a városban — ugymond — hol a mai világban, amikor a felekezetek közötti harc, viszály és torzalkodás választja el az embereket, itt gyönyörű példája termett az igaz, meleg emberi szeretetnek. Amikor azt a férfit, akét magába zár ez a koporsó, a testi szenvedések kizozták, a román, a római katolikus és a református templomokban imát mondtak érte.

A főrabbi megható szónoklata után az elhunyt tisztelői és barátai a gyászokocsira emelték a koporsót, mely előtt egy koszorúkkal roskadáig megrakott másik kocsi haladt. A koszorúk felirata a következő volt: Édes öregemnek — Lina. Drága jó édesapánknak — Magda, Béla. Felejthetetlen jó apánknak — Irén, Józsi. Édes kis nagyapánknak — Jucika és Marika. Szeretettel — Gizi és Dófi. Felejthetetlen kedves Fülöp papának — Adél, Rózi, Vica, Andor. Drága jó Fülöp papánknak — Pista, Jancsi, Mancsi, Jóska. Kegyelete jeléül — a Jótékony Nőegylet. Szeretettel — Toldi-család. Utolsó üdvözlés — Schmidt-család. Mély részvéttel — Hollóssy-család. Utolsó üdvözlés — Bözsi, Arthur. Koszorút és virágot küldtek még: gyulai Czinczár Dezső és neje, dr. Margócsy Géza és neje, özv. Magyar Imréné, Szkalák Károly és neje, Gily, Ilonka.

A temetés ideje alatt a két község összes üzletei zárva voltak. A menet a kivonult tűzoltó testület egyenruhás tagjai nyitották meg. Utánuk az ipartestület küldöttsége zászló alatt. A koszorús és halottas kocsik után a pap és a gyászoló család tagjai haladtak, majd az elhunyt tisztelőinek százakra menő tömege.

Ott voltak: Barbu Demeter kisjenői és Ardelean György erdőhegyi gör. kel. esperések, Takács József román. kath. plébános és Bottyány Pál református lelkész, Babescu Elek ezredes, dr. Ardelean Cornel, gyulai Czinczár Dezső, Vály Lajos, Mladin János községi jegyző, Schmidt Elek, dr. Goldzieher Márton, Mann Géza, Ákos és Jenő, Hollóssy Kálmán, Toldy Lajos, dr. Stauber Andor, Messer Béla, dr. Olosz Lajos, Margittal Adolf, Löwinger Péter, dr. Popovici István, Schilling Samu és Sándor, Molnár József (Pankota), dr. Mihály Simion, dr. Grosz Sándor, dr. Margócsy Géza, Fon Sándor és Miklós, Bayer György, Ispravnik György, dr. Lőrinczy Gyula, Moskovitz Mór (Arad), Schwartz Arthur, Menczer Dezső, Rubin Henrik, Ney Sándor, Sikák Gyula, Csukay

László (Simánd), Acsay István, Löwy Ignác és Mihály, Onita Mihály, Schwarz Zsigmond, Mannheim Albert, Fleischer Vilmos, Princz Ernő, Strieler János, Daul Ilie, Ujj Józsi, Dénes Izor (Arad), dr. Erdős Sándor (Arad), Bagdy József, Somló István, Sándor Dezső, Braun Ignác, Wesfried Mór, Jungwirth Antal, Liebermann Gáspár, Grüner Pál, Benjámín István, Ungár Jenő, Messer János, Weisz Emil, Ferenczy Dezső, Földházy Pál, Pálffy György, Ciszter Kálmán, Mayer János, Zachariás Ernő, Klein Adolf, Farkas Lajos, Pálffy Lajos, Messer Henrik, Rostás Sándor, Vály Ele-

Még 2 napig tart az IVETTE-hét

mér és Dénes, Antal Jenő, Avram Terentiu, Neumann Géza, Steiner Jakab, Veress Ernő, Székely Sándor és még számosan.

Zárt tárgyalásban indokolta meg Fofiu, miért sikkasztott.

A vallomás a közérkölsbe ütközött s azért rendelték el zárt tárgyalást. Izgalmas szembesítés a tárgyalóteremben. — Incidens a védőügyvéd és börtönőr között. — Csányi ártatlanságát hangoztatja.

(Arad, április 10.) A sokmillió vasuti panama főtárgyalása iránt ma is óriási érdeklődés nyilvánult meg. A közönség korán reggel zsúfolásig megtöltötte az esküdtszéki terem padjait és akik nem igyekeztek idejében helyet biztosítani maguknak, azok kiszorultak a teremből. A vádlottakat ma már fél 9 órakor felvezették a fogházból és a sikkasztó vasutasok a fegyveres börtönőrök között várakoztak a tárgyalás megnyitására.

Kilenc óra után néhány perccel bevonult a büntetőtanács és Popescu elnök megnyitotta a tárgyalást. A vádlottaknak senki el kellett hagyniuk a termet és

csak Müller maradhatott benn, mert az ő kihallgatása tegnap már befejezést nyert.

Elnök: Vezessék be Fofiu Coriolan. Nemsokára nyílt az ajtó és előgáns fekete zakkóban belépett a terembe Fofiu Coriolan, akinek öngyilkossági kísérlete után pattant ki a nagy port felvert sokmillió sikkasztási botrány. Fofiu megállott az emelvény előtt, illedelmesen meghajította fejét, mintegy jelezve, hogy a bíróság rendelkezésére áll.

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

Fofiu: Igen. Elismerem, hogy bűnös vagyok, mert sikkasztottam. Müller Ede vett rá a sikkasztásokra.

először ketten követték el a manipulációkat, később azonban Csányit is belevontuk az egész ügybe és azután vele együtt követték el a sikkasztásokat, a lopott pénzen pedig megosztottunk.

Elnök: Mondja el, miért követte el a sikkasztásokat és hogyan hajtották azokat végre?

Zárt tárgyalás.

Mielőtt Fofiu a kérdésre válaszolhatott volna.

dr. Corioiu Romulus védő emelkedett szó-lásra és kérte az elnököt, hogy rendeljen el zárt tárgyalást, mert amit Fofiu el fog mondani a sikkasztások megkezdésének okairól, az a közérkölsébe ütközik és azt csak zárt tárgyaláson lehet elmondani.

A bíróság rövid tanácskozás után helyt adott a védő kérelmének és elrendelte a zárt tárgyalást. Néhány perc alatt kiürült a tárgyalóterem és

zárt ajtó mögött folyt a tárgyalás, amelyről a sajtótörvény rendelkezései értelmében nem számolhatunk be.

Fofiu szembesítik Müllerrel

A tárgyalásra később a törvényszék újra beengedte a közönséget s a nyilvánosság előtt folyt tovább a szenzációs bűnper mai tárgyalása.

Fofiu vallomása során kijelentette, hogy vannak olyan listák, amit egyedül ő hamisított, de a legtöbb listát Müller hamisította.

Előmondás merült fel Fofiu és Müller vallomása között, mire az elnök elrendelte Fofiu és Müller szembesítést, ami azonban eredménytelenül végződött, mert mindketten megmaradtak eredeti vallomásuk mellett.

Fofiu: Még 1924-ben 500.000 lejt köl-

csön adtam Márkus István aradi őrásnak a hivatalos pénzből és miután Márkus nem tudott fizetni, hogy a hiányt pótoljam, előadtam Müller ajánlatát és büntársra tettem.

Elnök: Tudott Márkus arról, hogy a kölcsön adott pénz nem volt a magáé, hanem az a kasszából vette ki?

Fofiu: Nem, ő úgy tudta, hogy az én privát vagyonom az a pénz.

Elmondotta ezután Fofiu, hogy később ki akart lépni a bünszövetkezetből.

Müller és Csányi azonban terrorizálták, hogy továbbra is legyen segítségükre a bűnös üzelmekben és azzal fenyegették, hogy leleplezik.

Elnök: Mennyit kapott maga az elsikkasztott pénzből?

Fofiu: Nem tudom pontosan, 900.000 és egy millió lejt körül lehetett ez az összeg.

Vallomásában ezután előadta, hogy Müller és Csányi őt is becsapták és 100.000 lejtel kevesebbet adtak neki, mint amennyi járt volna.

Elnök: Mire fordította az elsikkasztott pénzt?

Fofiu: Súlyos betegségem gyógykezelése 210.000 lejembe került, később nagyobb kölcsönöket folyósítottam barátaimnak és rokonaimnak.

Müller nem értette meg mindenben Fofiu vallomását és ezért ügyvédje, dr. Gherman Dante felé fordult és tőle kért felvilágosítást, illetve kérte, hogy fordítsa le magyar nyelvre, amit mondott.

Gherman dr. odament a vádlottak padján ülő Müllerhez és halkán beszélgetni kezdett vele. Ekkor

előlépett az egyik börtönőr és el akarta küldeni az ügyvédet, aki erőyes hangon szólott rá a börtönőrré.

Az elnök ekkor felkérte az ügyvédet, hogy menjen vissza helyére, mert csakis a bíróság engedélyével beszélhet védencével.

Gherman dr.: Nekem jogom van tolmácsolni védencemnek vádlott-társa vallomását. Ha ez nem lehetséges, akkor kérem a tárgyalás felfüggesztését és a szünet elrendelését, mert tanácskozni akarok védencemmel.

Az elnök helyt adva a védő kérésének, szünetet rendelt el.

Nem volt ellenőrzés.

Szünet után Kercsok János, a bucuresti-i vasutigazgatóság volt tisztviselőjének vallomása következett. Kercsok is kijelentette, hogy bűnösnek érzi magát, mert ő szolgáltatva át a meghamisítandó listákat Müllernek, Csányi közvetítésével, amit annál is inkább nyugodtabban megtehetett, mert ellenőrzés egyáltalában nem volt. Az első listaért 40 ezer lejt kapott Müllertől levél útján.

Az elnök ezután rámutatott arra, hogy Kercsok a rendőrségen és az ügyészségen egészen mást vallott, mint most a tárgyaláson, mire a vádlott kijelentette, hogy Velciu vasuti főfelügyelő biztatására vallott első kihallgatásakor hamisan, mert a főfelügyelő megígérte, hogy kiszabadítja a börtönből.

Popescu elnök azonban megállapítja, hogy Kercsok most sem mondott igazat, mert amikor ezt a vallomását tette, akkor ő Temesváron, Velciu pedig Bucarestben tartózkod-

dott, tehát a főfelügyelő nem befolyásolta vallomását megfogalmazásában. Elmondotta még, hogy amikor Bucurestből Aradra érkezett, felkereste Müllert és kérte, hogy anyagi helyzetére való tekintettel, segítse ki őt.

Csányi ártatlanságát hangoztatja.

Kercsok kihallgatása után Csányi Jánosra került sor.

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

Csányi: Nem. Ártatlan vagyok. Semminéven nevezendő részem nem volt az egész panamában.

soha semmitéle összeköttetésben nem állottam Müllerral és Fofiival.

Velem nagy igazságtalanság történt és ártatlanul szenvedek már hónapok óta a tömlőben.

Vallomása további részében azt is tagadta, hogy pénzt kapott volna Müllertől vagy Fofiutól és azt állította, hogy őket épen hogy csak ismerie.

Az elnök erre elrendelte Müllerral és Fofiival a szembesítést, kik

mindketten Csányi szemébe mondták, hogy együtt követték el a sikkasztásokat és Csányi is kapott a sikkasztott pénzből.

Amikor ezt Müller Csányi szemébe mondta, Csányi izgatottan kiáltotta feléje:

Pataki Veronika táncestélye

Szép és előkelő közönség előtt, nagy érdeklődés mellett tartotta Pataki Veronika táncestélyét az aradi kulturapalotában. A művész első, önálló bemutatkozása kellemes meglepetés volt. Fialt kora dacára, máris érett tudást, magas fejlettségű táncművészként mutatott. Különös érdeme, hogy nem szolgai utánzója egy bizonyos mozgásművészeti irányzatnak, hanem egyéni felfogást és önálló invenciót visz bele mozdulataiba. Máris egyéniség, aki önmagából is merít. A ruganyos, fiatal test mozgásának harmóniájához járul még a nagyszerű muzsika. A „Robot” című táncműveletében a verejtékes, súlyos munka egyhangú robotját híven érzékeltette. A kecses Tangóban a ruganyos, fiatal test minden graciozitása kitűnően érvényesült. Az orosz táncban vad ritmusok tobzódtak, az Espanában pedig a forró véru spanyol nő minden szilajsága benne lüktetett. Kósa György Akasztófahumor című kompozíciójára eltáncolt Humoreszkben nem annyira a groteszk elem dominált, mint inkább huncutkodó pajzanság párosult benne, kislányos bájjal. A műsor legkiemelkedőbb száma „Egy vak leány tánc” című kompozíció volt. A vak félnék, suta mozdulatai, fény után való mérhetetlen sóvárságu bánatos lemondása, igazi lelki átélés eredményeként, mind bele volt sűrítve mozdulataiba. Végül az Örvényben a vadul kavargó forgás szédületes tempóját kaptuk. Kósa György, a kiváló magyar zongoraművész és komponista kifejezően simuló kísérete külön élmény volt. Mussorgsky: O laorime című zongoradarabjának előadásával pedig frenetikus tapsot aratott. Dr. Sz. K.

A bucaresti-i lapok újabb Milozzi-ügyről írnak

Három jókedvű fiatalember megtámadott egy hölgyet. — A támadókat a rendőrségre viszik. Aiknek előkelő barátok vannak. — Véresre verték a rendőrtisztet és egy soffírt, akik a fiatalembereket lebörtöztették.

Bucurestiből jelentik: A lapok súlyos rendőrségi brutalitásról számolnak be. Az Universal szerint három Marvón Doman és Popovicu nevű fiatalember szombaton éjszaka a Piata Senatului-téren molesztált egy, a posta felé sétáló hölgyet. A hölgy végül a járó-kezőkhöz fordult segítségért és egy Cicerone Constantinescu nevű rendőrtisztviselő két rendőr segítségével szízetbe vette a három fiatalembert és autón a rendőrségre szállította. Gheorghiu alkommiszár épen a kihallgatást eszközölve, amikor belépett Paximade rendőrkezesre Tasiu a-

Müller azonban nem volt erre hajlandó, de megígérte, hogy az újabb hamisítás révén befolyó összegből nagyobb részt fog kapni. A hamisításhoz szükséges listákat Nickel Albert központi tisztviselőtől kapta.

— Nem igaz. Ön régalma! ... Az elnök erre megkérdezte, hogy miért tett böjmerő vallomást a rendőrségen?

Csányi válaszában azt állította, hogy a rendőrségen súlyosan bántalmazták és ki- jelentése szerint úgy elverték, hogy alig tudott a lábán állani.

Bejelentette, hogy bizonyítani tudja azt, hogy a rendőrségen elverték, mert amikor átkerült az ügyészségre, még akkor is látszottak az öflelegések nyomai.

Elnök: Miért vallotta akkor be a vizsgálóbíró előtt is, hogy bűnös?

Csányi: Velicin inspektor beszélt ró, mert azt ígérte, hogyha bevallom, hogy sikkasztottam, akkor szabadon fognak engedni.

Az elnök ezután a tárgyalást dében 1 óra után felfüggesztette és annak folytatását holnap délután 4 órára halasztotta el, amikor folytatni fogják Csányi kihallgatását.

nu belügyminiszteri kabinetfőnök kíséretében. A három fiatalember ugyanis a kabinetfőnök kíséretéhez tartozott — mondja az Universal. A rendőrkezes megkérdezte, ki hozta be a három fiatalembert, mire Serbanescu soffírt és a rendőrtisztviselőt neveztek meg. A soffírt össze-vissza verték, míg a rendőrségi tisztviselőt alaposan megpofozták és a három fiatalembert szabadlábra helyezték. A soffír súlyos sérüléseket szenvedett, mire ma feljelentéssel fordult Cernescu vezető- ügyészhez.

A Dimineata mai száma vezető helyen foglalkozik a reggeli lapok által megírt brutalitással és szigorú vizsgálatot követel az ügyben. Követeli, hogy a belügyminiszterium sürgősen adjon ki egy kommunikét az új Milozzi-ügyben s ha a vizsgálat bűnösnek állapítja meg a rendőrkezeseket, úgy szigorú büntetést kell alkalmazni.

Románia kiépíti flottáját a szovjet ellen.

Miért jött Henderson admirális Bucurestibe? — Egy francia tengernagy is Bucurestibe érkezik.

Londonból jelentik: A Daily Cronique jelentése szerint Henderson angol admirális azért érkezett Bucurestibe, mert Románia ki akarja építeni flottabázisát, hogy a tengeren védekezze a szovjet terjeszkedése ellen. A szovjetnek ugyanis sikerült két hadihajót becsempészni a Fekete-tengerre. Legközelebb egy francia tengernagy érkezik Bucurestibe.

Újabb események a Zilahon játszó szatmári szintársulat körül.

Kovács Kató, Galetta és Jávor a társulat vezetői? — Róna Dezső tiltakozik detronizálása ellen.

Zilahról jelentik: Megírtuk, hogy az esemény- dus szatmári színházi szezon után a társulat, a melynek kebelében helyreállott a béke, néhány tag kivételével átment Zilahra, hogy ott folytassa a szezon. Alig kezdődött, azonban meg a zilahi idény, máris jelentkezett az első kontroverzia, amire a szintársulat zilahi békőszöntője adott okot. A Szilágyság című lapban ugyanis Kovács Kató, Galetta Ferenc és Jávor Alfréd, mint a szatmári magyar szintársulat vezetői aláírással egy felhívás jelent meg Zilah közönségéhez intézve s ez a felhívás elmondja, hogy Róna Dezső az igazgatástól visszalépett és a társulat konzorciummá alakulva, saját kebeléből választott vezetők irányítása mellett folytatja további működését. Kovács Kató, Galetta és Jávor még elmondották, hogy erre a társulat megmentését szolgáló és nagy áldozatokkal járó szerepre társak bizalmából vállalkoztak. És hogy a társulat

VIZUMOT Sándor Ferenc
Arad legrégebb vizumirodája a legelőnyösebben intéz.

Több, mint egy millió lej gyűlt már össze a zsidó szeretetház kibővítésére.

(Arad, április 10.) Az Aradi Közlöny beszámolt már arról a humánus munkáról, melyet Arad zsidó társadalmá folytat a szeretetház és a zsidó öregek otthonának kibővítésére. Az akció célja nemcsak a szeretetház kibővítése, hanem egy most létesítendő zsidó tanonc-otthon létesítése is.

Az akció élén Arad kereskedőtársadalmának egyik reprezentánsa, Koch Dániel áll, aki minden lehetőt megmozdított, hogy az eszme megvalósuljon. Széleskörű társadalmi gyűjtést indított és rövid néhány hónap alatt sikerült neki készpénzben, több mint egy millió lejt előteremtene. Ezenkívül az ő intervenciója több nagy aradi cég az építkezési anyagok tekintélyes részét biztosította. A természetbeni adományok értéke is jóval meghaladja a háromszázezer lejt. Az akció vezetői már néhány héttel ezelőtt felszólították az aradi építésszereket, hogy a pályázatukat adják be. A felszólítás eredményeképpen 11 pályázat futott be, amelyeket hónap fognak felbontani és átadni Reisinger Sándor mérnöknek megbírást, illetve ellenőrzés végett. Reisinger munkája mindössze néhány napig tart, úgy hogy az alapkövetétel a legrövidebb időn belül megtörténik.

Az építkezési költségekből még közel négyszázezer lej hiányzik. Erre a hiányzó összegre vonatkozólag Koch Dániel kijelentette, hogy meg van győződve arról, hogy sikerül ezt is összehozni, különösen, ha a nemes ügy támogatására sikerül megnyerni magát, Arad városát is. Nem is kell bővebben magyarázunk, hogy kulturális szempontból milyen jelentőséggel bír a megvalósulás előtt álló akció másik része, a tanoncotthon felállítás.

Nem reklám, hanem valóság, hogy női és leányka-felöltők legolcsóbban

PLESZ

Központi női ruháruházban szereshető be, a színház hátsó bejárataival szemben. Orségi vállalatok, szolid és olcsó árak. — Kereskedők részletesportjának tagja.

HIREK.

Információ.

Levélbeli információt kértem valakiről, akivel üzleti összeköttetés kecségetett, ha az információ kedvező. Az illetőt, kitől az információt kértem, B. urat, futólag ismerem, de annyit tudok róla, hogy A. urat, akiről információt akarok, jól ismeri.

B. ur udvariasan válaszolt és — diszkréciómra hivatkozva — őszintén elmondta, hogy A. ur általában megbízható fél, csak arra vigyázzak, hogy az iniciativa ne az ő kezébe kerüljön, mert értelmi képessége nem túl magas, ami nem volna baj, ha szerény ember volna, csak hogy egy kicsit elbizakodott.

Gyanus volt nekem ez a megkülönböztető és tulságosan kidolgozott vélemény — azért hát levelet írtam C. urnak, aki B. ur jóbarátja és információt kértem tőle, milyen embernek tartja B. urat s vajjon jelleménél fogva megbízható ítéletekre tartja-e képesnek, ha emberismeretről van szó?

C. ur azonnal válaszolt s esetekkel illusztrálva bizonyította, hogy B. ur igen rendes ember, csak egy hibája van, mindenkit a saját hiúságán keresztül lát és jellemez — aki hízleleg neki, az mind kiváló ember, aki őszinte hozzá, az mind tökkeltötött számár: így például mostanában A. urról szokta mondani, hogy gyengelméjű, mert egyszer elmondta neki az igazat — pedig a különbséget, ami A. ur és közte van...

Most már határozottan feltűnőnek találtam a dolgot és a Klubban félrevontam D. urat, aki C. ur főnöke volt évekig s megkértem, mondana róla őszinte jellemrajzot, mert nekem nagyon fontos, hogy megbizhatom-e a szavában. D. ur készségesen állt rendelkezésemre s megnyugtatót, hogy amennyiben üzletileg van szükségem C.-re, garantálja, hogy nem fog becsapni, csak az Istenért, ne adjak semmit arra, amit összebeszél, mert mindenki tudja róla, hogy úgy hazudik, mint ha könyvből olvasná.

Ezekután nagyon szeretném tudni, hogy A. urról mi a véleményem, — de mielőtt a vele való összeköttetés révén ezt a véleményt megformálnám, mindenesetre írok valamelyik jóbarátomnak egy névtelen levelet, amelyben megkérem, írja meg sürgősen poste restante, milyen embernek tart engem és hogy megbizhatok-e a véleményemben.

Karinthy Frigyes.

— Beiktatták hivatalába az új igazságügyi államtitkár. Bucurestiből jelentik: Cadere Victor új igazságügyi államtitkár ma iktatták be hivatalába. Voicu Nitescu igazságügyminiszter mutatta be a minisztériumban.

— Wolff ezredes az osztrák faszisták diszelnöke. Bécsből jelentik: Wolff Gusztáv ezredes, a császári néppárt elnöke, csatlakozott az osztrák faszista mozgalomhoz. A faszista barátszövetség diszelnökének választották meg.

Legszébb cipők mérték után „Marion” cipőszalonban készítenek. v. Kossuth L.-u. és Magyar-u. sarok.

— Német kémeket fogtak el Milanóban. Milanóból jelentik: A velencei kikötő erődtornyainál hétfőn egy kémeket fogtak el. A tartóztatott kém Lieber Sándor huszonnyolc éves német alattvaló, akik már három éve lakik Velencében, anélkül, hogy jelentkezett volna a rendőrség idegenellenőrző osztályán. Liebert rajtakapták, anélkül fényképfelvételeket készítettek az erődítési munkálatokról. — Amikor le akarták tartóztatni, revolvert rántott és öngyilkosságot kísérelt meg, a fegyvert azonban kiütötték a kezéből. Kémkedés büntetésén kívül tiltott fegyverviselés miatt is felelősségre vonják.

Hajhullás, hajkorpa képződés ellen használjuk a dr. Földes-féle Veropetrol hajszeszt. — Készíti dr. Földes-gyógyász, Arad.

Az aradi Victoria-bank sikkasztója a budapesti bíróság előtt.

Megkezdődött Hulber Silvius bűnügyének főtárgyalása.

Hulber és az utlevélszerző ügynökök. — Csak 900.000 lej elsikkasztását vallja be. — A budapesti törvényszék közokirathamisításért vonja felelősségre Hulbert, akit azután a magyar hatóságok kiadnak Romániának.

(Arad, április 10.) Nagy izgalmat keltett annakidején Aradon Hulber Silvius, a Victoria-bank volt pénztárosának szökése. Mint ismeretes, nagyszámú pénz elsikkasztása után a pénztáros nyomtalanul eltűnt Aradról. A nyomozás nem tudta kideríteni hollétét, míg a sikkasztó pénztáros el nem árulta magát. Mint annakidején megírtuk, Hulber Silviust Budapesten fogták el a Bienenstock-cég üzletében, amikor különböző román hatósági bélyegzőket rendelt, amelyeknek segítségével hamis okmányokat akart magának készíteni. Elfogatása után Hulber töredelmes vallomást tett a budapesti rendőrkapitányságon, ahol őrizetbe vették. A kiadatási eljárás megindult és Hulber Silviust az okirathamisítási ügy letárgyalása és a büntetés kitétele után átadják Romániának. Ma tárgyalta a rendkívül érdekes ügyet a budapesti büntetőtörvényszék Buzáth-tanácsa. A főtárgyalás lefolyásáról az Aradi Közlöny budapesti tudósítója az alábbiakban számol be:

A vádlott Hulber Silvius az aradi Victoria-bank tisztviselője, aki ellen az a vád, hogy 1929. szeptemberében Budapestre szökött, ahol Elek Gábor álnéven a Császárfürdőben, majd Kovács Gyula álnéven a Britanniában lakott, majd elhatározta, Délamerikába vándorol magyar utlevéllel. Ujsághirdetés révén ismerkedett össze László Dániel Pál ügynökkel, aki már az Isaszegi család ügyében is szerepelt. László Dániel Pál segítségével Slinka István nevére Slinka hamis okmányokkal megszerezték az utlevelet, benyújtották a rendőrséghez.

Hulber Lászlónak 1000 pengőt adott jutalmul, László pedig Opris Oszkár nevű ügynöktársának 30 pengőt.

Később kiderült, hogy a valódi Slinka István többszörösen büntetett és ezért áttértek a

László Endre névre. László Dániel Pál saját iratait hamisította.

Az ügyészség nem kevesebb, mint 12 rendbeli közokirathamisítással vádolja őket.

Lászlót és Hulbertet 1929. novemberében tartóztatták le, amikor Hulber különböző cégek-nél festékeket rendelt további hamisítások céljára.

Hulber vallomásaiban elmondja, hogy husz évig volt a Victoria tisztviselője, sőt legutóbb már ellenőr is volt.

Elnök: Menyit sikkasztott? Vádlott: Körülbelül 900.000 lejt.

Elnök: Megállapítom, hogy nem mond igazat, mert lényegesen többet sikkasztott.

Ezután a vádlott részletesen elmondja, hogyan követte el az utlevélhamisítást. Azt is megállapítják, hogy László csalásért már három ízben volt büntetve. László azzal védekezik, hogy Hulbertet László Endre néven ismertette meg. Opris Oszkár azzal védekezik, hogy ő Hulbertet tévesleg Slinkának tartotta. Slinka viszont bevallja, hogy ő tegez viszonyban állott Oprissal, tehát Opris állítása valószínű. Hulber Silvius ügyvédje bejelenti, hogy Románia Hulber ellen kiadatási eljárást tett folyamatba. Elnök megállapítja, hogy

Hulbernél letartóztatásakor több, mint 160 dollárt és aranypénzeket találtak.

Elnök: Az okirathamisítás költségei a sikkasztott összegből fedezte?

Hulber: Valószínűleg ebből a pénzből... és hangosan felkacag ennél a kijelentésénél.

Az elnök Hulber Silviust ezért erélyesen rendreutasítja. László Dániel kihallgatása után az elnök a tárgyalást holnap délelőttre halasztotta. Holnap tanúkihallgatások lesznek a valószínűleg ítéletre kerül sor.

Menyasszonyi kelengye vállalat

Ruttkay & Botye

tehernemű üzlet

Arad, a megyeházzal szemben.

— Réthy József halálának első évfordulója... Egy esztendővel ezelőtt, szomorú tavaszi hajnalhasadáson, utolsó dobant egy újságíró szíve: Réthy Józsefé. A szíve ölte meg, amelyet mindig megkérdezett, ha valami harcos ügyben sikraszállt. Háromszázhatvanöt nap pergett le azóta. Az első évforduló, az első esztendő határvéghéhez érkezünk és a kegyelet, az anyai szív hőfőhő márvány- emlékekkel erősítette meg azt az érzést, amelyet sohasem öl ki belőlünk az idő végteleneje. A szeretetteljes visszaemlékezést rá, Réthy Józsefre. A naptárunkban az április 10-ikét mindig emlékeink gyászdrapériája öleli körül. Az ő multját át akarjuk menteni jelenünkbe és meg akarjuk őrizni a jövőnknek. Sirhantján állandóan friss virágok nyílnak. Pedig könnyek öntözték. Anyai könny. Aki véresre karomolt öreg szívének utolsó rezdüléséig fia emlékének él. És mi innen izeniük, a redakcióból az anyának, mindenkinek, hogy az anyával együtt mi is habusgatiuk Réthy József emlékét, mert az aradi újságíróknak csak egy Réthy József akadt. Olombetűkatoná!... állj!... vigyázz!... rendelőbe sorakozz!... tisztelegj ezen a tavaszba induló napon, a szomorú évfordulón, Réthy József emléke előtt...

— Esküvő. Ma délelőtt tizenegy órakor tartotta esküvőjét az aradi városi anyakönyvi hivatalban dr. Kurzer Károly ismert aradi fogorvos, Szántó Klára aradi urileánnyal, Szántó Mór, a Frido-cég beltagjának leányával. A polgári esküvőnél tanúként Pálfi Ernő és Schwarz Vilmos szerepeltek. Utána előkelő közönség jelenlétében a zsidó templomban megtörtént az egyházi szertartás, majd délután a fiatal pár Abbázába utazott.

— Restit létesít a város a Fa-uccai autobuszállomásnál. A város vezetősége ma elrendelte, hogy a pénzügyminisztériumból korlátolt italmérségi engedélyt kérjen a város gazdasági hivatala. Az italmérségi engedély a Fa-uccai autobuszállomáshoz kell. Mint ismeretes, a város az autobuszállomás mellett büffet és restit akar felállítani és az italmérségi engedély megszerzése után a restit bérbe adják ki nyilvános árlejtés után.

Részletre

készítéskoron a „CONSUM” kereskedelmi r. t. könyvével legjobban

Glesinger József és Fia

női divatruházában (Förroy-ucca) vásárolhat.

— Szmrecsányi György a bucaresti-i kamara folyosóján. Bucurestiből jelentik: A kamara folyosóján ma megjelent a magyar parlament egyik volt ismert tagja: Szmrecsányi György, kit Maniu és Vaida audiencián fogadtak a képviselőház elnöki szobájában. Szmrecsányi az újságírók kérdésére kijelentette, hogy részint magánügyek, részint pedig a kereskedelmi konvenció megkötésére vonatkozó tárgyalások miatt időzik Bucurestiben.

Naponta sokan csodálják gyönyörű kabát, ruhamodelleinket és olcsó árainkat. Győződjék meg! **Menczer** Confectióáruháza, Arad, Bul. Reg. Ferd. 40. Részletszind tagja!

Tardieu és Lansing rövid beszélgetése döntötte el Arad, Nagyvárad és Szatmár sorsát.

A történelmi párbeszéd. — Barabás Béla dr. az aradi ellenkormány szeptemberéről. — Franciaország jelenlegi minisztereinöke pár perces társalgás után jelölte ki a mai román-magyar határt.

(Arad, április 10.) Az utóbbi időben gyakran kerülnék meglepetést keltő történelmi dokumentumok a nyilvánosság elé, amelyek világosságot vetítenek a nagy világégés és annak következményeinek eddig homályos pontjaira. Most ismét egy terjedelmes emlékirat került ki a sajtó alól, amelyet Hunter Müller amerikai író és diplomata rendezett sajtó alá. Ezekben az emlékiratokban megállapíthatjuk annak az okát, hogy Aradot, Nagyváradot és Szatmárt, ezt a három határmenti várost miért csatolták Romániához.

Kiderül az emlékiratokból, hogy 1919. május 8-án Tardieu, Franciaország jelenlegi minisztereinökének javaslatára dönt el ennek a három városnak a sorsa.

Az aradi kormány elindul a vörösök ellen.

1919. május 8. Négy napja, hogy megalakult az aradi Károlyi Gyula—Varjassy—Barabás-éle ellenforradalmi kormány. Éppen ezen a napon tárgyalt Károlyi gróf és dr. Barabás Béla Gondrecourt francia tábornokkal a vörös uralom leveréséről. Május nyolcadikán Tardieu a határmegállapító albizottság elnöke, javaslatot tesz a főbizottságnak a határ megállapításáról.

Az aradi ellenforradalmi kormány pedig utra készen áll. Meggyeztek az antant Aradon tartózkodó megbízottjaival és Gondrecourt tábornokkal, hogy

május kilencedikén az egész kormány Szegedre indul, ahol megkezdik a széleskörű toborzást az ellenforradalmi hadsereg megerősítésére, amely le fogja venni az uralmon lévő vörösöket.

Károlyi Gyula gróf koránnyá örömmel vállalta ezt a megbízást, hiszen siker esérére reményt nyújtottak nekik arra, hogy a határmegállapítás Magyarország javára fog megtörténni.

Egy sorsdöntő csevegés.

Ugyanezen a napon Lansing az antant főbizottság egyik tagja és Tardieu között a következő párbeszéd folyt le:

Tardieu: Egy igazán pontos határvonalnak tulajdonképpen husz kilométerrel keletre kellene haladnia az általunk javasolt vonalnál. De azért én úgy gondoltam, hogy az általunk javasolt határ is megfelelő lesz.

Lansing: Vajon miért nem lehetne egy egészen pontos etnikai vonalat alkalmazni?

Tardieu: Azért, mert ez esetben el kellene vágni egy vasúti fővonalat s ez a közlekedés állandóságát megnehezítené.

Lansing: Ha ez így van, akkor szeretném tudni, található-e bárhol is a javasolt határtól nyugatra román népesség?

Tardieu: Ez előfordulhat bizonyos elszigetelt helyeken. Az albizottság jelentése szerint circa hatszázezer magyar maradna román és circa huszonötezer román maradna magyar uralom alatt az általunk javasolt határ elfoglalása esetén.

Lansing: Ez a felosztási tervet nem látszik valami nagyon igazságosnak. Általában az a benyomásom, mintha itt a magyarok kárára történék a határmegállapítás.

Tardieu: Az egész kérdést a legnagyobb gonddal tárgyaltuk. A magyaroknak Erdélyben való egészen különleges és szét-szórt elhelyezkedésénél fogva szinte teljes-séggel lehetetlen volt kikerülni azt, hogy sokkal közül nagyobb tömegek a román állam fenntartása alá ne kerüljenek.

Lansing: Az albizottságnak működését

igen nagyra értékeltém, ugyiszintén az albizottság tagjainak fáradozását is. Ezek után a magam részéről nincs több megjegyzésem.

Furcsa hogy,

ezen a néhány percig tartó párbeszédén mulott, hogy Románia határa a jelenlegi helyen legyen-e, vagy pedig husz kilométerrel Keletre.

Ez a könnyed, látszólag minden súly nélküli pár perces társalgás döntötte el három nagy város sorsát.

Internálják az aradi kormányt.

A döntés megtörtént. Arad, Nagyvárad és Szatmár végérvényesen Romániához tartozott, de erről nem tudott senki az aradi kormány, a magyarság, sőt talán még a románok sem. Dr. Barabás Béla beszéli el:

Május kilencedikén, bizakodással, reménykedéssel ültünk vonatra, hogy elinduljunk Szeged felé. A kormány tagjait kétszáz előkelő ember kísérte. Mind órszánt emberek voltak, akik elhatározták, hogy mindent elkövetnek, hogy Magyarország érdekében leverjék a vörös hadsereget. A miniszterek közül csak Varjassy Lajos nem jött velünk. Ő

Női ruhába öltözött detektívek

Igaztalan haro Medvegy Vilyt szeretőjének lakásán.

Budapestről jelentik: Detektívregénybe illő izgalom közepette fogták el ma Budapesten Medvegy Vilyt, az Erdélyben is jól ismert kasszaőröt, aki az évek során végigrabolta egész Romániát és Jugoszláviát és akit az erélyes nyomozás dacára sem sikerült kézrekeríteni. Most egy véletlen adta a budapesti rendőrség kezébe.

Romániai, illetve erdélyi vendégszereplése után Medvegy Vily Budapestre ment vissza és megkezdte működését. Egyenlőre követte el a legvakmerőbb kasszaőrásokat és a nyomozó közegek, akik már régen ismerték a merész betörőt, az ő módszerére ismertek rá az egyes rablásoknál. Beható nyomozás indult meg a kézrekerítésére. Medvegy Vily azonban mindig kisklott az igazságszolgáltatás kezéből.

Az utóbbi időben a betörő már egészen vakmerő kezdett lenni. **Gunyos leveleket írkált a rendőrségnek, melyet felszólított, fogja el, ha tudja és időnkint telefonon felhívta a főkapitányságot és bejelentette, hogy hamarosan ismét nagyobb arányú betörést visz véghez.** Minden módot felhasznál arra, hogy a nyomozó hatóságokat bosszantsa és annyira bizott közmondásos szerencséjében, hogy megfélemedezett a legelőkelőbb rendszabályokról. Ennek volt aztán köszönhető, hogy a napokban a rendőrség bizalmas értesítést kapott arról, hogy **Medvegy több ízben látogatta meg egy nőismerősét a Rökk Szilárd-uccában.** A névtelen levél közölte a látogatás időpontját is.

A rendőrség nyomban megteffte a szükséges előkészületeket a betörő kézrekerítésére. A munka óvatosságot igényelt, nehogy a betörő elfájon. Ma délután detektívek egész serege önkölte el a Rökk Szilárd-uccát. **Az egyik postásnak, a másik kéményseprőnek, a harmadik nőnek öltözve ólalkodott a jelzett ház körül.** A legerősebb, egy Lassu nevű robusztus természetű detektívfelügyelő álruha nélkül kopogtatott be a névtelen levélben

automobilon ment előre, hogy előkészítse a makói fogadtatást.

A legnagyobb lelkesedéssel indultunk utnak. Biztunk sikerünkben és hittük, hogy a kommunizmus leverésével sikerülni fog Magyarország javára területi engedményeket kapni. Ki gondolt arra, hogy már egy nappal ezelőtt meg volt pecsételve sorsunk? Nekem az volt a hivatásom, hogy azokon a magyar területeken, amelyekre még nem fészkelte be magát a vörös uralom, propagandát csináljak az ellenforradalmi hadsereg kiépítésére.

—**Megérkezünk Mezőhegyesre:** Ott román katonák fogták körül bennünket és bevitték mindnyájunkat a községbe, ahol internáltak. Hogy miért? Arról sejtelmünk sem volt. Május 22-ig maradtunk Mezőhegyesen és azután visszahoztak bennünket Aradra. A vörös hadsereg leverésének terve, a mi részünkről köddé vált. Az offenzívát a román hadsereg indította meg és sikerült levennie a vörös uralmat.

Ennyit mondott el dr. Barabás Béla az akkori eseményekről. Az 1919. esztendő a legváratlanabb és legsorsdöntőbb tavaszt hozta a nemzetnek. Mindenki várt, reménykedett, félt és bizakodott. Nagyhangú jelszavak röpködtek a levegőben, reménynyújtó vállalkozások alakultak, lázban égett, forrongott minden és mindenki. Eközben május nyolcadikán délelőtt egy rövidke negyedóra beszélgetésre jöttek össze Tardieu és Lansing. Kint ángoltak az indulatok, ők pedig bent véglegesen döntöttek afelett, amit akkor és még sokáig azután bizonytalannak, bevégezhetlennek hittek az emberek.

Medvegy Vilyt gunyolódik a rendőrséggel.

elfogták Medvegy Vilyt,

a kasszaőrök királyát.

jelzett lakásba. A kopogtatásra maga Medvegy nyitott ajtót. Mielőtt menekülésre gondolhatott volna, **Lassu rávetette magát és birkózni kezdtek.** Pár pillanat alatt ott termett a többi detektív is és **leperített Medvegy Vilyt, akit megbilincselve, szigorú őrizet alatt szállítottak a rendőrségre.** A betörő cinikusan viselkedik és hamaros szökéséről beszél.

Aradmegye választmánya jóváhagyta a költségvetés-tervezetét.

(Arad, április 10.) Ma ülést tartott Aradmegye állandó választmánya Lázár Agoston dr. elnök vezetésével. Az ülésen elhatározták, hogy az 1930. évi költségvetés terhére 150.000 lejt utalnak ki Aradmegye hozzájárulásaként a kormányzószág berendezési költségeinek fedezéséhez. Az állandó választmány ezután kimondotta, hogy a vidéki megyei tanácsok az ülések után 500 lejt napidíjat kapnak, majd egyéb közigazgatási ügyeket tárgyalt le és véglegesen jóváhagyta a költségvetés-tervezetét.

Az aradi mozók mai műsora.

CENTRAL MOZGÓ. Ma, pénteken pontosan 5, 7 és egy negyed 10 órakor hangosfilm premieren Lon Chaney és Lupe Velez-zel a főszerepekben a FEHER TIGRIS. Megelőzőleg énekes és színes táncrevü kísérelő műsor. Előadások megkezdésekor az ajtók belesznek zárva.

SELECT MOZGÓ 5, 7 és 9 órakor a SZÁZ RAZFÖLDI ROBINSON. Különleges vigjáték attrakció. Főszerepben: Nicolai Kolin.

ELITE MOZGÓ. Új műsor. August Strindberg híres drámája nyomán a MAMOR. Főszerepekben: Gina Manes és Lars Hanson.

GRADISTE MOZGÓ 7 és 9 órakor új műsor: SORREL KAPITÁNY ÉS FIA. A szülői önfeláldozás megható drámája. H. B. Warner, Imogene Robertson és Nils Asther.

Féltáru utazás vizum nélkül Budapestre

április 12—23-ig
(Alpine kiállítás).

Vasúti jegy és igazolvány:
Dácia menetjegy-iroda Sándor Ferenc könyvtárában.

— Az első gránát. Emlékezetes ünnepnapjuk volt ma az aradi lovasdivízió ujoncainak. A tüzér-osztály kitűnő parancsnoka ünnepélyes keretek között mutatta be az ujoncoknak az első gránátot. A katonák bevonulásuk óta először hallották az ágyu dörgését és először látták a löveg rettenetes hatását. Az ünnepség Iovanovici Anton tábormok, az aradi lovas-hadosztály parancsnokának jelenlétében ment végbe. Az ágyuk szemléltető sortüze után a tüzérosztály ujonc legénysége nemzeti tánc, ének, lovas, birkozó és egyéb sportszámokkal szórakoztatta az egybegyűlt előkelő tisztii közönséget. Méltó elismerés érte Iovanovici tábormok részéről a példás hozzáértéssel megrendezett katonai ünnepségért az I-es tüzérdivízió alezredes-parancsnokát, akit tisztársai megkülönböztetett nagyrabecsüléssel vesznek körül és akit katonái rajongva szeretnek.

— Légi kikötő London felett. Londonból jelentik: London közepén hatalmas légi kikötőt építenek, 200 négyzetméter terjedelemben és 90 méter magasságban az ucca felett.

— A halott Victoria királyné utja Svédország felé. Stockholmból jelentik: A svéd királyné holttestét a római német templomban történt beszentelése után különvonat vitte el, a szalonkocsit egész uton a családtagok és tisztii diszörség őrizte. Stockholmba torpedózuzón szállítják és megérkezésekor nagy ceremóniával fogadják. A tulajdonképeni temetés a svéd Pantheonban lesz.

— Halálozás. Özvegy Rihmer Jánosné 73 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése e hó 11-én délután fél 5 órakor lesz a Ferdinánd-ucca 1. számú gyászházából.

— Új autbuszokat szerez a város. Új Arpád autbuszvállalkozó, aki a várostól a négyes számú vonalra kapott koncessziót, kérvényt nyújtott be a város vezetőségéhez. Ebben a vállalkozó azt kéri, hogy koncesszióját 1930. november 31-ig hosszabbítsák meg. Felajánlja, hogy ennek ellenértékeképpen 1931. január 1-én a tulajdonát képező négy autbuszt egyenként 50.000 lejért a városnak. A város vezetősége tárgyalás alá vette az ajánlatot és elhatározta, hogy elfogadja abban az esetben, ha az autbuszok vételárát egyenként 40.000 lejben állapítják meg.

— Minden növényt elpusztított az egyiptomi sáskajárás. Kairóból jelentik: Az egyiptomi sáskajárás veszedelme egyre nő és beláthatatlan következményekkel fenyeget. A kormány szerint az ezidei gyapottermés tönkrement. A kínai fenségtől Kairóig minden növény megsemmisült. Transzjordániába egyre újabb sáskatömegek jönnek.

— Rizstermelést kezdenek a magyar Hortobágyon. Budapestről jelentik: A geszti Tisza-birtokon a magyar agrárgazdaságban korszakalkotó újítás történt. Százötven holdat rizzzel vetettek be, ami igen kiválóan bevált. Most valószínű, hogy a Hortobágyon 50.000 hold szikes talajon nagyarányú rizstermelést kezdenek.

— Felismerték Kutjepov tábormok egyik elrablóját. Párisból jelentik: Julien Grandiolet párisi ügyvéd a lapokban közölt fényképek után felismerte, hogy Kutjepov egyik elrablója nem más, mint Janovics, a G. P. U.-nak németországi ügynöke. Megállapították, hogy a tábormok elrablása idején az a cseka-ügynök Párisban tartózkodott.

— Játszázó gyerekek felgyújtottak egy kazlat Mikelakán. A déli órákban Tomkuta Jakab ó-mikelakai gazdálkodó udvarán álló szalmakazal égni kezdett és pillanatok alatt lángban állott az egész kazal. Tomcuta szomszédaival azonnal az oltáshoz látott. Az időközben értesített tűzoltók is néhány perc alatt megérkeztek a tűz helyszínére és így sikerült eloltaniuk az égő kazlat, mielőtt még a tűz átterjedt volna a vele szomszédos kazlakra és házra. A tüzet, amint megállapították, a kazal közelében gyufával játszó gyerekek okozták.

LEGUJABB.

Rehabilitálták Windischgraetz Lajos herceget

Ma este döntött az öt tábormokból álló becsületbiróság. — Hazafias indokok vezették a herceget, akit párbajképesnek deklaráltak.

Budapestről jelentik: Az Aradi Közlöny megírta annakidején, hogy Windischgraetz Lajos herceg, aki az ismeretes frankhamisítási ügyben szerepelt, rehabilitálni akarja magát és ezért becsületügyi eljárást kért maga ellen. A zsüri tagjai öt Mária Terézia-rendes tábormok. Az öt tábormok ma egész nap tanácskoztak és a késő esti órákban hozta meg feltűnést keltő döntését.

Eszerint Windischgraetz herceg nem vétett a frankügyben tisztii becsülete ellen, mert a legmagasztosabb, legönzletlenebb hazafias indokok vezették. Az események kipattanásakor mindent magára vállalt, hogy elhárítsa az államra, a nemzetre és a hazára nézve káros következményeket. Ezért a frankügyből kifolyólag nincsen sértve erkölcsi állapota és a herceg párbajképes.

Az arab parasztlak zsidóellenes bojkottot terveznek.

Ghandi példájára tüntető „szabadságmenettel” demonstrálnak a zsidók ellen. — Az arabok nem adnak el több földet.

Katonai járőrök akadályozzák meg az összeütközést.

Jeruzsálemből jelentik: Ghandi példáján felbuzdulva, az ifjú arabok egyesülése palesztinai szabadságmozgalmat és ezzel kapcsolatos szabadságmenetet készít elő. A menet a jövő évben indulna el, az egyik csapat északról, a másik délről

és célja felhátrálni lethargiájából az arab parasztlakot és kikényszeríteni a zsidóellenes bojkottot. Főként arra igyekeztek rábírni az arab pa-

rasztlakot, hogy ne adjon el földet.

Vasárnap nagy mohamedán vallási ünnep lesz és ezért a hatóságok megtiltják a szükséges intézkedéseket, hogy megakadályozzanak egy előrelátható arab-zsidó összeütközést.

A város bejáratánál gépfegyveres osztagok állanak és csütörtök reggel óta katonai járőrök cirkálnak a városban.

— A magyar cigányok kiszorították a jazzt Berlinből. Berlinből jelentik: A 12 Uhr-Blatt jelentése szerint a magyar cigányok Berlinben teljesen kiszorították a jazzt és minden előkelő helyiségben ugyiszólván kivétel nélkül magyar cigány muzsikál.

— „Büszke lehet a csábító.” Egy ungvári lapban jelent meg az alábbi érdekes nyitlteri nyilatkozat, amelyben egy érzékenylelkű férfi szokatlan módon védi meg hűtlenné vált felesége becsületét:

Nyilatkozat. Feleségem ellen a válópórt megindítottam és érte sem anyagi, sem erkölcsi felelősséget nem vállalok. Valaki büszke lehet ezen „hőstettére”, amiért hypnózis által hatalmába kerített egy jócsaládból, kereskedelmit végzett, szerencsétlen nőt, tönkre tett egy boldog családi életet és két gyermeket félárvaságra juttatott, elüldözvén édesanyuskájakat. Tragédiája az, hogy szép volt és nem volt akaratereje ellenállni a csábításnak, ámbár családját rajongásig szerette. Én tudom a legjobban, hogy nem volt démon, sem romlott lelkű nő, csak szerencsétlen áldozat és sorsa boldogtalan-ná tesz engem, mert szívemből szerettem őt. Grendzsa-Donszkij László.

— Felekezetenélküli vallásszektát alapítottak egy nyírségi községben. Ibrányból jelentik: Ibrány nyírségi községben Berecz János 60 éves gazdálkodó felekezetenélküli vallásszektát alapított, amelyhez az egész község csatlakozott és ki akartak lépni a katolikus egyházból. A hatóságok feltéptek ellenük, majd 12 embert elmegyógyintézetbe szállítottak.

— Egyházi hangverseny a várbeli templomban. Április 13-án, vasárnap ünnepi Istentisztelet lesz a vári templomban s ennek keretében nagyarányú egyházi hangversenyt rendeznek. Délelőtt tíz órakor kezdődik az ünnepi Istentisztelet, amelyet dr. Comsa Gy. Gergely püspök pontifikál, nagy papi segédlettel, az Armonia-kórus segédletével. Délelőtt 11 órakor nagy egyházi hangverseny lesz, amelyen duettben egyházi himnuszt adnak elő, majd utána Galation Gala lelkész prédikációt tart. Befejezésül az Armonia-kórus a „Téged dicserünk” című egyházi dalt adja elő.

— Az Aradi Iparosok Temetkezést. Segélyező Csoport igazgatósága tudomásul adja, hogy további intézkedésig tagjai sorába felvesz orvosi vizsgálat nélkül egészséges egyéneket a „B” csoport kiegészítésére. Arad és környékéről. Jelentkezés a csoport irodájában, Iparos Otthon-épület, Strada Brătianu 16. Székely.

— Husvétii tombola teával, műsorral, vasárnap, április 13-án délután 5 órakor az Iparos Kulturházban. Rendezi a Növédelmi Hivatal. Belépti díj teával 20 lej.

— Husvétii lev. lapok viszonteladásra Kerpelnél.

— A Gutenberg-Dakör díszhangversenyt rendez husvét vasárnapján este 9 órakor a Kulturpalotában, művészi programmal. Konferál dr. Reicher Jenő. A díszhangverseny műsorát vasárnapi számunkban közöljük.

— Közlöm kedves vendégeimmel, hogy Budapestre való utazásuk alkalmával megszóktott lapjukat kávéházamban állandóan olvashatják. Ugyanott megtalálhatják vendégeim az összes megszóktott külföldi újságokat is. Kovács-kávéház, Budapest, Andrásy-ut 48. (Oktogon sarkán.)

— Husvétra Lichtwitz-, vagy Flora-likört, rumot, vagy cognacot vegyen.

Kommunista röpiratok egy luxus-yachton.

A saját yachtján tartóztattak le egy szovjet-agitátort.

(Berlin, április 1.) A politikai rendőrség megállapította, hogy Friedmann Ernő, akit tegnap a detektívek saját yachtján tartóztattak le, már hónapok óta folytatott antimilitarista propagandát a birodalmi hadsereg és a rendőrség laktanyáiban. A rendőrség már hosszabb idő óta tudta, hogy a dugsgazdag Friedmann Ernő, kommunista eszmék szolgálatába szegődött és mint tantaszta, több millió márkás vagyondóllal jelentős összegeket áldozott a Moszkva által elgondolt „földi paradicsom” Németországban való megteremtésére.

A detektívek már hónapok óta figyelték, de csak a legutolsó napokban jöttek rá arra, hogy hol van az agitációs központ. Nagy meglepetésükre megtudták, hogy Friedmann Ernő pazar eleganciával berendezett yachtján, a Kalóz-on futottak össze a kommunista propaganda szálai. Itt gyűjtötték össze a propaganda iratokat, amelyeket a yacht kisebb-nagyobb körutakra indult a Németországot keresztül-kasul szelő folyókon és csatornákon.

Tegnap délután a detektívek ismét megfigyelték, hogy több mázsa röpiratot vittek a yachtra, amelyen kevéssel utóbb befutotték a kázánokat, majd felszedték a horgonyokat. A detektívek az utolsó pillanatban ütöttek rajta a luxusyachton és rengeteg igazgató röpiratot foglaltak le. A yacht belsejében titkos kommunista gyűlés is volt rendezve.

Irodalom és művészet

Sisters.

Békeffy—Lajthay operettpremier az aradi színházban csütörtökön este.

Dolly Jancsi és Dolly Rózsi, az ugynevezett „Dolly Sisters” adta meg *Békeffynek* a szüzsé alaprajzát. Két kislány karrierje a szegénységből a karrier lépcsőfokain a boldogságig, na persze gazdagságig is. A téma jó, egy kicsit kedves ismerős, de annyi baj legyen, mert Békeffy István hozza a színpadra, aki ma nagyon divatos librettista. Vigjátékra elegendő derűt köt csokorba. Látszik, hogy a humor a szöveg éltető elemének tartja és nagyon igaz is van. *Lajthay* Lajos viszont nem véli föltétlenül fontosnak a friss dalkeresést, mert megelégszik a régi és jól bevált muzsikájának fölmelegítésével, átszinezésével, de az bizonyos, hogy ezt nagyon ügyesen csinálja és a kvalifikációja elégséges. Fontos egy ilyen mozgalmas operettnél még a harmadik siker-részletkérdésre is kitérni: a kiállításra, amelyet *Balázs* István figyelmes rendezésében oldott meg.

Tehát itt sima baj és nincs magánál az előadásnál sem, amelynek sikerét *Viola* Margit kerekíti elsősorban egészé. Az az érzése támad a figyelőnek, hogy *Viola* Margit egy-maga képes a siker felé lendíteni egy-egy előadást. Ha jó a szerepe, ha nem, *Viola* Margit mindig tökéletes operettalakot ad, hőditőt, asszonyit, izléseket, elegánsat. És itt még az az előny is megvolt, hogy a szerep kitünő. *Kertész* Mancsi a másik nővér alakításában jelent életet, elevenséget s ha kell, humor, szóval sikert. *L. Kiss* Mariska mindig megtudja azt a hangot ütlni, amelynek nyomán felhagy a kacagás. *Balázs* István kellemes modorának, dőlő megjelenésének, stílusos járáskának hatása meleg tapsokban jutott kifejezésre, vagyis tetszett. Ifj. *Szendrey* Mihály kitünően bírta az iramot kedves humorával, ügyes táncával. *Győző* Alfréd vezérezdese volt most is a tréfának. A többi szereplők: *Indra* Manyi, *Fekete* Cica, *Kassay*, *Joanovits*, *Nyerges*, *Simon* László teljes simlékonysággal illeszkedtek bele a darabba és a szeretettel fogadott, visszatért operett-együttessel sikerébe, amelyet a közönség sok nyílt és felvonásközi tapsokban, valamint sürű kihívásokban nyilvánított ki.

(TARJÁN.)

* Az aradi színház heti műsora, Péntek: Sisters (operett, C. bérlet.) Szombat: Sisters (operett, A. bérlet.)

* Az Anyák Iskolája záróelőadása. A Kölcsey-Egyesület az ifjuságnak rendezett irodalomtörténeti előadások során tegnap befejezte az ifjuság nevelésére vonatkozó előadás-sorozatot is. Megnövekedett érdeklődéssel telt meg a terem dr. *Elekes* Miklós kolozsvári ideggyógyorvos előadására a pályaválasztás problémájának meghallgatására. Másfélórás előadásában a példák világos felsorakoztatásával fejtette ki, mint választják ki a mai gazdasági termelésben a munkának legjobban megfelelő munkacsoportot, majd megrajzolta a kvalifikált munkák pszichológiáját, hogy végül a Pályaválasztási Tanácsadók szervezetében világossá tegye az intelligencia vizsgálatok már pontosan megállapított részleteit. Annyira lekötötte a tudósnak és előadónak egyformán kitünő orvos a telt terem érdeklődését, hogy a hallgatók hangos kívánságára adta bőségesen a tanulságosan jellemző részleteket a meghosszabbított időben. A közönség zajos éljenzése után *Szöllösi* István fejezte ki a Kölcsey-Egyesület köszönetét dr. *Elekes*nek, hogy Kolozsvárról eljött ennek az élvezetes, tanulságos előadásnak a megtartására. A közönséget pedig köszöntötte a rendező egyesület nevében, hogy mind a tíz előadást oly nagy számban látogatta és kiváló érdeklődéssel kísérte.

* *Dancs Ica* eljegyzése. Néhány nap előtt beszámoltunk arról, hogy *Dancs Ica*, az aradi színház volt szubrettje jegyben jár *Berk* és *József* hírlapíróval, a Nagyvárad Esti lap munkatársával. Most Nagyváradon hivatalosan is megtörtént az eljegyzés, amelyet csakhamar követni fog a házasság.

Jelentkezett az eltűnt Orth János fia.

Egy 32 éves amerikai fiatalember azt állítja, hogy ő a rejtélyes körülmények között eltűnt *Salvator* János főherceg fia.

(Bécs, április 10.) Néhány nap előtt a bécsi amerikai követséghez New Yorkból egy különös kérdezőzködés érkezett. Egy 32 éves amerikai fiatalember azt a kérést intézte a követséghez, hogy eszközöljön kutatásokat abban az irányban, hogy *édesanyja, Mily Stubel még életben van-e?* A kérelemhez egyidejűleg életének néhány adatát is csatolta, amelyből kitűnik, hogy az amerikai fiatalember hat éves kora óta él Amerikában. Megírta azt is, hogy az az asszony, akit eddig édesanyjának tartott, röviddel ezelőtt New Yorkban meghalt, s halála előtt közölte vele, hogy az igazi édesanyja Bécsben él, neve *Mily Stubel* és *apja nem más, mint a rejtélyes körülmények közt eltűnt Salvator János főherceg (Orth János.)*

A bécsi amerikai követség a levél alapján kötelességszerűen kutatásokat rendezett *Mily Stubel* után. A bécsi rendőrség irattárából előkerült a legutolsó bejelentőlap, amelynek adatai a következők: *Ludmilla Hildegard Stubel*, magánzó, Bécs, 1858-ban született, katolikus, hajadon, utolsó lakása IV. kerület, Karls-Platz 7. A kijelentés szerint 1890 április 10-én Ber-

linbe utazott. Ettől az időponttól kezdve *Mily Stubel*ről nem hallottak semmit és hivatalos adatok sem léteznek arra, hogy hol tartózkodik. Az amerikai követség a kérdezőzködő levélét ilyen értelemben meg is válaszolta. *Orth János* a legfiatalabb fia volt *Lipót* toscani nagyhercegnek és az akkori időben már demokratikus érzületéről volt híres. Emiatt aztán Bécsből, a császári udvarból Linzbe helyezték át. Nemsokára lemondott tiszti rangjáról és 1889-ben letette a főhercegi címet és *Orth János* nevet vette fel. 1891-ben külföldi utra indult, s a *Santa-Margareta* hajón Dél-Amerikába akart utazni. Ezen idő óta teljesen eltűnt. Hogy az uton meghalt-e, vagy pedig a világ elől akart elmenekülni, sohasem tűnt ki. 1911 május 6-án holtá nyilvánították.

Ausztriai tartózkodásának utolsó évében a gyönyörű *Mily Stubel*rel tartott fenn összeköttetést, aki valószínűleg együtt utazott vele a *Santa-Margarétán* és a hajó elsüllyedése következtében *Orth Jánossal* együtt a tengerbe veszett.

* *Gorkij* helyettes közoktatásiügyi népbiztos lett. Moszkvából jelentik: *Maxim Gorkij*, aki Olaszországban él, rövidesen visszatér Oroszországba, ahol népművelési munkának szenteli magát. *Gorkij* helyettes közoktatásiügyi népbiztos lesz.

* *5 Fekete Mihály* nem pályázik Nagyváradra. Legutóbbi lapszámunkban azt a hírt jelentettük, miszerint *Fekete Mihály* szüligazgató megpályázta a nagyváradai színházat, amelyre most írták ki a pályázatot. *Fekete Mihály*, aki jelenleg *Lippán* játszik társulatával, a leghatározottabban megcáfolta a hírt. Elmondotta, hogy amikor *Gredináriu* temesvári kulturánácsos felvette *Arad-Nagyvárad-Temesvár* összekapcsolását, ő kifogásolta Nagyvárad bevonását, mert *Janovics Jenő* kezében kitünő irányításban van Nagyvárad színháza. Leszögezte *Fekete Mihály*, hogy amíg *Janovics* reflektál Nagyváradra, addig ő nem jelenti be igényét a *Szigligeti-színház* elnyerése ügyében.

* *Román színpadi szerzők* kültötsége *Budapest*en. *Budapest*ről jelentik: Ma ideérkezett a román színpadi szerzők egyesületének kiküldöttje, *Constantinescu* író, aki tárgyalást kezdett a magyar szerzők egyesületével, a célból, hogy a magyar szerzőknek a román színházakban előadandó darabjaik után fizetendő jogdíj beszedéséről, az ügy részleteiről tárgyaljon. A tárgyalások sikerrel kecsegtetnek.

* *Sisters*. *Békeffy—Lajthay* szenzációs operettujdonsága tegnap hatalmas siker jegyében folyt le. Mindenkint teljesen magával ragadott a nagyszerű szüzsé, a kitünő muzsika, a kitünő előadás és a pazar rendezés. A főszereplők egytől-egyig a helyükön vannak. Ma, holnap és vasárnap délután is ez a műsordarab.

* *Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné a színházban* és ez alkalommal a „Mit susog a fehér akác” kerül színre, amely a szezon egyik legnagyobb operettszáma volt és benne az egész operettszemélyzet részt vesz. 10, 20.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol nyíltan az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Biheller-dohánytőzsde, volt Andrássy-tér 16.
Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weitzer J.-u.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,
Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarak.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.
Akinék tehát az *Acsev*-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltűnik meg fog jelenni.

30, 40 lejes helyárrakkal kerül színre az operette, amelyet minden bizomnyal a közönség méltán honorál is, hisz ez a legolcsóbb és legjobb vasárnap délelőtti szórakozás.

* *Fiatalkor magyar szerzők drámapártoló egyesülete*. *Budapest*ről jelentik: A fiatal színpadi szerzők nagy mellőzésben részesülnek azóta, mióta a színházak magánkézbe kerültek és elhatározták, hogy magyar drámapártoló társulatot szerveznek, amely érvényesülésre segíti őket. 6000 tagot óhajtanak összegyűjteni, hogy egy-egy darabjuk előadásának sikeréhez a 25 előadást biztosítsák. A darabokat különböző színházaknál helyeznék el és azok előadása előtt zsűri döntene a darabok előadhatósága felől.

Rádió műsor.

— Romániai idő. —

PÉNTEK, április 11.

Bucuresti 17. Könnyű és román zene. 20. Román zene gramofonon. 21. Szimfonikus hangverseny. **Berlin**. 20. Eldalolt táncok. 21. A Clou berlini hangversenyház tavaszi hangversenye a Kosleck fuvóösszeállítás előadásában. 21. Magyar Imre cigányzenekarának közvetítése *Budapest*ről. — **Belgrad**. 11.30 Gramofon. 13.40 Déli zene. 18.30. Citerazene. 21. Kamarazene. 22. Ariák és kétösszök délszláv operákból 23.15. A Szimicszenekar játéka. — **Frankfurt**. 20.30. Puccini: „Mignon Lescaut” című operája a mannheimi Nemzeti Színházból. 1.10. Kávéházi zene. Utána: Schubert oktettje. **Torino**. 18. Kis zenekar 21.30—1. Milano. Utána: Könyvű zene. — **Toulouse**. 20. Táncezen. 20.35. Argentinal zene. 21. Dalok. 21.30 Dalok. 22.25. Operarészletek. 23. Tangók Gramofon. — **Wien**. 12. A Silving-zenekar játéka. 16.30. Gramofon 22.15. Bécsi tánczene a bécsi bálak multjából. — **Budapest**. 10.15. Hangverseny. 1.05. A m. kir. 1. honvédszállóvezérezred zenekarának hangversenye. 6. Gramofonhangverseny. 7.35. Komlóssy Emma magyar nótákat énekel. Kurina Simi és cigányzenekarának kíséretével. 8.30. A m. kir. Operaház előadásának közvetítése „Faust” 11.40. Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

SZOMBAT, április 12.

Bucuresti. 17. Könnyű és román zene. 20. Román zene gramofonon. 21. A „Rigoletto” előadása gramofonon — **Berlin**. 19.40. Kulturexport és nemzetközi reklám. 20.30. Vendéglői zene. 21. Részletek Weill és Brecht „Mahagoni” című ultramodern zeneművéből. 22. Vidám hétvége. Utána tánczene. — **Belgrad**. 11.30. Gramofon. 21.10. Délszláv hangverseny. 22. Közvetítés Szabadkáról. 23.45. Kávéházi zene. — **Wien**. 12. Gramofon. 16.15. A Geiger-zenekar játéka. 18.40. A Sedlák-Winkler-négyes játéka 20.30. Massenet: „Therther c. operája a wieni állami operaházból. Utána: Recktenwald zenekari játéka. — **Budapest**. 10.15. A rádió házikvartettjének hangversenye. 1.05. A Magyar szalonzenekar hangversenye. 6. Horváth Attila dr. előadása: „A Röntgensugár az orvostudomány színterében” 6.30. Klasszikus operett-részletek és keretművek. 7.30. Mit üzen a rádió. 8.30. Vigjáték 3 felvonásban. Irta: John Eryine. 10.20. Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye az Emke-kávéházból. 11.25. A Magyar szalonzenekar hangversenyének folytatása.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

KÖZGAZDASÁG.

A Timisiana kimondotta a fuziót a Victoriával és a Bihoreanával

A Banca Nationala 400 milliót ad a szanálásra. — Ha nincs fuzió, az intézet esőbe kerül. — A mai közgyűlés kimondotta a fuziót.

(Timisoara, április 10.) Ma tartotta meg a Timisiana t. t. döntő rendkívüli közgyűlését, amelyen 75.662 részvény volt képviselve. A közgyűlés feladata volt, hogy három sorsdöntő kérdésben határozzon. Ezek 1. A kényszerregezés ratifikálása. 2. Az aradi Victoriával és a nagyváradi Bihoreanával való fuzió kimondása. 3. Határozat az elsőbbségi részvények lejegyzése tárgyában. A közgyűlésen dr. Georgievici Lucian elnökölt. Megjelent a város képviselőiben Baran Gyula dr. interimár bizottsági elnök, míg a Banca Nationala részéről Nestorescu vezérfelügyelő.

Nestorescu vezérinspektor ismertette, hogy a kormány és

a Banca Nationala 400 milliót hajlandó adni a szanálás céljára három pénzüzetnek. Feltétele azonban az, hogy a három bank kérje meg a kényszerregezést és mondja ki a fuziót.

Ez esetben a betétesek 3-5 év alatt kapják meg pénzeiket, amelyek után 5 százalékos kamatot térítenek. További feltétele még az, hogy a Timisiana betétesei 80 milliót, a másik két bank betétesei 45

millió névértékű elsőbbségi részvényt jegyezzenek. A jelentés szerint a Timisiana 250 millió lejt veszített, ebből 145 millióra sincsen fedezet. A Victoria és Bihoreana veszteségeiről a vezérfelügyelő nem tett említést. Közölte azonban, hogy az elsőbbségi részvények lejegyzéséből a Victoria betétesei 30 milliót esik. A feltételeket elfogadásra ajánlotta a vezérinspektor, mert

ellenkező esetben az intézet esőbe jut és a betétesek alig 10 százalékos kapnának.

Felémeltette a vezérfelügyelő azt, hogy az ajánlat elfogadása esetén is nyitva marad a felelősség kérdése a hatalmas veszteségekért.

Dr. Coste Gyula elfogadhatónak jelenti a „nagyilekű” ajánlatot. Nem akar senki ellen vádat emelni.

Felkiáltások: De majd emelünk mi vádat...

Dr. Coste beszédét állandó közbeszólás zavarta meg. Utána dr. Gropcian is elfogadást ajánlotta a kormány ajánlatát.

Végül is a közgyűlés elfogadta a kormány feltételeit és így kimondották a fuziót is a Victoriával és a Bihoreanával.

= Helyi valutaárak. Valuták: Budapest Lej 29.60, Bécs 23.90, Berlin 40.25, Zürich 32.60, Páris 6.60, Prága 5.00, New-York 168, Milánó 8.90, London 817, Belgrád 2.98. — Devizák: Budapest Lej 29.50, Bécs 23.74, Berlin 40.15, Zürich 32.61, Páris 6.63, Prága 5.00, New-York 168.25, Milánó 8.84, London 817.50, Belgrád 2.98.

= A brailai gabonapiacról. Bucurestiből jelentik: A brailai gabonapiacra a helyzet továbbra is kitűnő. Az árak szilárdak. Tegnap 100 vagon tengeri érkezett Brailába, amely nyomban el is kelt. A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések egyébként nagyszámú termésszállásról számolnak be.

= A Földhitelintézet rövidesen megalakul. Bucurestiből jelentik: A Lupta értesülése szerint, a Földhitelintézet létesítése rövid időn belül megtörténik. Lugojanu miniszterelnökségi államtitkár párisi tárgyalásai már csak kisebb részletekre szorítkoznak. Az első részlet 2 milliárd lesz, amelyet az intézet létesítésekor a külföldi tőke be fog fizetni.

= Husvét után beterjesztik a telefonkoncesszióról szóló törvényjavaslatot. Bucurestiből jelentik: A telefonkoncesszió ügyében beérkezett ajánlatok tanulmányozását megkezdték. Amennyiben a kormány hozzájárul a koncesszió kiadásához, husvét után beterjesztik az erről szóló törvényjavaslatot.

= Mibe került Amerikának a világháború. New-Yorkból jelentik: Amerikának a világháborúba való beavatkozásának 13-ik évfordulója alkalmával a finanszminisztérium az Egyesült-Államok teljes háborús költségeiről érdekes kimutatást publikált. Eszerint Amerika hádkiadásai 51 milliárd 400 millió dollárra rug-

nak. A háborús költségek és a nemzetvédelmi költség az állami kiadások 66 százalékát teszik ki.

= Árlejtés a városi autobuszokra. Ma tartották meg a város gazdasági hivatalában a nyilvános árlejtést hat autobusz beszerzésére. Két cég adott be ajánlatot, az Astra-gyár és az Ablonczy és Bustin-cég. Az ajánlatok felett az interimár bizottság legközelebbi ülésén dönt.

— Telefonforgalom Magyarország és Litvánia között. Budapestről jelentik: Április 15-én Magyarország és Litvánia között megindul a telefonforgalom.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

NYILATKOZAT.

Dr. Cosma Dumitriu ur, egy helybell lapban: „A Hadügyminiszter Ur büntesse meg a bűnösöket” címmel egy tendenciózus cikket írt, melynek tartalma nem fedi a valóságot. Dr. Borneas Julian, képviselő ur és dr. Raicu Aurél ur, dr. Cosma Dumitrie urnak segédei, hiteles adatok alapján megállapították a való igazságot. Ennek alapján elhatározták, hogy dr. Cosma Dumitrie ur tegye közzé az alant mutatott cárolatot.

Dr. Cosma Dumitrie ur, aki egész különlegesen értelmezi, mit jelent gavallér embernek lenni, visszautasította, hogy alávesse magát dr. Borneas Julian és dr. Raicu Aurél urak határozatának, akiknek pedig teljes meghatalmazásuk volt ezen ügy elintézésére. Fentnevezett ur ezen gesztusával szegénységi bizonyítványt állított ki önmagáról. Kötelességemnek tartottam, hogy ez uton hozzam tudomására a tisztelt közönségnek ezt az ügyet, hogy megóvjam egyéb kellemetlenségektől, amelyeket dr. Cosma ur okozhatna, aki teljesen az idegének befolyása alatt áll. Az 1-ső Rosiori ezred, G. Averescu parancsnokozar Colonel Georgescu (ss.)

Hadügyminiszter urnak helyreigazítás végezt. jelen újság (*) f. évi március 16-iki, 11. számában alulirozott közltem egy cikket: „A Hadügyminiszter ur büntesse meg a bűnösöket” cím alatt, anélkül, hogy az abban közölt hírek valóságát — melyeket nyilvános híresztelés utján tudtam meg — ellenőrizhettem volna. Később, mikor az eseményeknek fejlődését tudomásomra hozták, kiderült, hogy az, akinek a lábát amputálták, egy rossz elem volt, egy többszörös katonaszökevény, akinek a lábát amputálása azon idő alatt történt, amíg szökevény volt és akit csak a betegsége készítetett arra, hogy visszatérjen a kaszárnyába, ahol tudta, hogy orvosi ápolás és felügyelet alatt állhat bármely pillanatban. Az 1-ső Rosiori ezred parancsnoka az igazság megállapítása és a bűnös felkutatása céljából kellő időben értesítette a katonai bírósági szerveket. Becsületbeli kötelességemnek tartom, hogy a tényeket valódi megvilágításukban tüntessem fel és kijelentem, hogy nem volt számdékom sem a hadseregben, annál kevésbé az 1-ső Rosiori ezred parancsnokát valamivel is megvádolni, lévén ma tökéletesen meggyőződve, hogy az Ezredparancsnok ur, a városunkban lévő 1-ső Rosiori ezred igazi atyja.

Láttuk és aláírtuk, megmásíthatatlanság végett: Dr. Raicu Aurél (ss), Dr. Borneas Julian (ss), C. Mihailescu (ss) őrnagy, Tr. Dumitriu (ss) őrnagy.

(*) (Egy helybell román lap.)

Városi kávéház, Arad, 1930 március 23. 20 óra 45 perckor.

JEGYZÖKÖNYV.

Alulírottak, mindkét fél segédei, a március 22-én este szóbelileg vett határozat értelmében, összegyűltek, a következő határozatokat hozták:

1. Az 1930 március 21-én felvett jegyzőkönyvben a következő helyreigazítások hozandók: „az információ teljes hiánya” helyett: „a tökéletes információ hiánya” értendő.

2. Dr. Cosma Dumitrie ur az általunk hozott reklámkiáltást saját aláírásával elhárítva köteles leközölni a „Romanul” újság legközelebbi számában, ugyanazban az oldalon és ugyanilyen értelemben.

3. A fentemlített helyreigazítás a következő akták átvizsgálása után hozott:

a) a személyazonossági lap után, amelyből kitűnik, hogy Bárbátei Matel közkatona milyen elemek képvisel.

b) az 1-96 Rosiori ezred egészségügyi szolgálatának 1930 március 22-iki 78. sz. jelentése, mely kimutatja, hogy jelen év január hónapjában fentnevezett közkatona sohasem volt beteg, csak január 31-én, amikor dezertálásból saját akaratából visszatérve, orvosi vizsgálatra jelentkezett és amikor az orvos által megállapított, hogy a lábfej erősioku fagyást szenvedett és emiatt ugyanazon az aradi katonai kórházba lett internálva.

c) az aradi katonai kórház 1930 március 22-iki, 832. sz. jelentése, amelyben közli, hogy fentnevezett közkatona aktái az 1-96 Gyaloghadosztály Hadseregének lettek felterjesztve 1930 év január hó 29-én, 237. sz. alatt.

d) az 1-96 Gyaloghadosztály Hadseregének 1930 évi február 14-iki, 106. sz. leírata, melyből konstatálható, hogy az ügy már vizsgálat alatt áll.

4. Mi, dr. Borneas Julian és Raicu Aurél, dr. Cosma Dumitrie ur segédei, a felmutatott bizonyítékok alapján kliensünk nevében sajátalkozásunknak adunk kifejezést, a kliensünk által a „Romanul” 1930 március 16-iki, 11. számban leközölt cikke miatt, aki elégtételt fog adni az általunk meghatározott helyreigazítások leközölésével, melyeket jelen jegyzőkönyvhöz saját aláírásunkkal elhárítva hozzáfűzünk.

5. Mi, Mihailescu C. és Dumitrie Tr. őrnagyok, az 1-ső Rosiori ezred parancsnok urának segédei, kliensünk nevében kifejeztük nyilvánítjuk magunkat és dr. Cosma Dumitrie ur segédeivel egyetértve, az ügyet a lovaság szabályai szerint befejezettek nyilvánítjuk.

Jelen jegyzőkönyv felvételét két példányban. Az 1-ső Rosiori ezred parancsnokának segédei: C. Mihailescu (ss) őrnagy, Tr. Dumitriu (ss) őrnagy, Dr. Cosma Dumitrie segédei: Dr. Aurél Raicu (ss), Dr. Julian Borneas.

JEGYZÖKÖNYV.

Felvételett Atadon, 1930 március hó 31-én, 11 óra 30 perckor dr. Raicu Aurél ügyvéd ur irodájában.

Mi, dr. Borneas Julian és dr. Raicu Aurél, mint dr. Cosma Dumitrie urnak volt segédei, látva, hogy dr. Cosma Dumitrie ur az általunk közösen megállapított és a becsületügyekben általánosan szokásos formának megfelelő határozatnak nem vett alá magát és nem is tett semmiféle észrevételt az általunk 1930 március 23-án, 12 óra 30 perckor felvett jegyzőkönyvben hozott határozatra, hanem magánúton, 48 óra eltelté után és a becsület-codex által nem ismert módon járt el, anélkül, hogy bűntudatát — dr. Borneas Juliant és dr. Raicu Aurélt, mint olyanokat, akik az ő érdekeit képviselték és védtek — értesített volna, a következő határozatot hoztuk:

1. Az 1930 március 23-án kelt jegyzőkönyv és az általunk megállapított reklámkiáltások leközölését.

2. Jelen jegyzőkönyv leközölését, annak megismerése céljából, hogy dr. Cosma Dumitrie ur milyen különös módon értelmezi, egy gavallér embernek viselkedését.

3. Dr. Cosma Dumitrie urat — az általa használt eljárás miatt és mint olyant, aki visszaélt a sajtó jóhiszeműségével, olyan híreket terjesztve, amelyek nem felelnek meg a valóságnak; és aki a felhozott bizonyítékokkal szemben is kitartott gavallértalan eljárás mellett — diskvalifikálnak nyilvánítjuk, C. Mihailescu (ss) őrnagy, Tr. Dumitriu (ss) őrnagy, Dr. Borneas Julian (ss), Dr. Raicu Aurél (ss).

**Bulev. Regina Maria-n, a Főtéren,
legforgalmasabb központi helyen,**

jobb üzlethelyiség

május 1-re kiadó

Cím megtudható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1499

Husvétra no vásárolion szövetet, hanem vegyes részlet csoportjának köny- női ruháiban, Str. Co-
divatos és olcsó tavaszi női és leány- részlet vecskéjével kész- lonel Pirci 5. szám
ka felöltőt közsen a kereskedők pénzárak mellett (Vörösmarty - ucca.)
a színház hátsó bejáratával szemben. Oriási választék női és leányka divat felöltőkben, továbbá elegáns selyem és szövetruhákban. Kérni a címre figye ni!

GABY szalon Arad, Ból. R. g. Ferd. 11., lent az üzletben
Csipke és léször-kalapok nagy választékban érkeztek.
Formázás 70 lej
Ebedlőbutorok helyszükre miatt olcsó árban részletfizetésre is kaphatók
Mihaleczky asztalonál Str. Sarmis- ghetza (Aranykő-ucca) 9. Tanulók felvételnék.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak választékosan megválogatott kérdézőkódokra válaszolunk. Ajánlatok jellegű levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

Nagy kereseti lehetőséget nyújtunk jó megjelenésű

URAYNAK — HÖLGYEKNEK,

kik könnyen eladható, nélkülözhetetlen **elkkelnek** eladásával foglalkozni óhajtanak.

UTAZÓK

mellékcikként is vihetik.

HAT PENGŐ

napdíjat és 10% jutalékot biztosítunk. Az akvizíciós munkában járattaloknak is nagy lehetőség. Levelezéssel költésre 3.- pengőt kérünk folyószámlánkra **Angol-Magyar Bank R. T. Budapest, V.**

Ajánlatok: **A. SCHNEIDER** Budapest 72. Postafiók 117.

ALKALMAZÁS.

DEUTSCHES Kinde-fräulein zu einem 6-jährigen Knaben wird gesucht. Adresse in der Administration des Aradi Közlöny. 1414

OVADÉKPESES ÜZLETVEZETŐT KERES

A Vánatorj (radzezi) Hanyaszövetkezetek. Javadar- maza havi 1000 lej. 5 százalékos forgalmi jutalék a monopoliellék kivételével a mi után csak 1 szá- zalék. 1 szobás lakás és fél kert használatával. — A szövetkezet forgalmi ucca havi 100000 lej. a mi fo- kozható. Az állás azonnal elfoglalható. Bővebb fel- világosítást nyújthat a Hanyra raktár Arad. Jelent- kező személyesen. gazzgatóság. 1349

LAKÁS.

EGYSZOBÁS konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó- hivatalában. 200

KÖZEL a színházhoz magánházban 2 szobás ucca lakás víz- és villanyvilá- gítással, szép gyümölcsös kerttel, má- jus 1-re kiadó vagy jutányos áron eladó a házban kétszobás udvari lakás is van. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1408

HÁROMSZOBÁS lakás, nagy gyümöl- csös kerttel, Liget közelében kiadó. Ér- deklődni Radnai-ut 3. 1536

KÉT szoba, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba azonnal kiadó. Ugyanott izletes házi- koszt házon kívül is kapható. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1543

Kiadó

négyszobás, fürdőszobás, konyhás lakás éléskamrá- val és pincével május el- sejére a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarká- nál. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

KÉT-HÁROMSZOBÁS, fürdőszobás la- kás májusra kiadó. Str. Ghiba Birta 40. 1489

FŐTÉREN kétszobából 416 helyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KIADÓ 4 szobás, fürdőszobás, oeseléd- és előszobából álló földszintes ház máj. 1-re. Cím Str. Gh. Birta 30. (Var.assy József-ucca). Értekezhetni ugyanott. 1550

FŐTÉREN első emeleti három nagy szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg üzleti célokra (irodának, di- vatszalonnak, szabónüzletnek stb.) rend- kívül alkalmas, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

KÉTSZOBÁS lakás 800 leiert kiadó, volt Török Gábor-ucca 28. 1537

FŐTÉREN kétszobás, konyhás lakás azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

VÉTEL ÉSELADÁS.

ÜZEMKÉPES, iókarban levő 6-os cséplő lokomobilt keres azonnaira Traian borszegyár Str. Sava Raicu (György- ucca) 25 1525

8500 LEI egy bőrgarnitúra imazsamoly, KÖNYVSZEKRÉNYEK, íróasztalok, elő- szobafal, hiuz és medve bőrök szőnye- nek kidolgozva, filé storeok, ágyberitők, antik órák, vitrinek, komódok, festmény- nyek, 12 személyneg evőeszközök, kre- dencek, asztalok, székek, zongorák, he- gedűk, perzsaszőnyegek, modern ebéd- lők, háló, uriszoba, szalon berendezé- sek, bőrgarnitúra, paravánok, álló vil- lanylámpa, nvest és skunksboa, bessza- rábiai szőnyeg, fotelok, dísztárgyak, szekreter, gobelinek, sezlon, sezlonterítő stb. eladók SALGONÉ bizományi üzlete Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman- palota 1000

AUTOGUMMI minden méretben gyári lerakat Edmund Molnár Arad, Strada Alexandri 6.

KEVESET HASZNÁLT kis OPEL autók 60.000 leiert kaphatók: Opel főlerakat Kálmán A. Arad. 1504

ELADÓ egy garnitúra Hoffher-Schrantz 8-as cséplőgép huzatos. Vingel József, Galsa. 1540

VILÁGOS hálószoba ruganyos matrac- cal, villanycsillár eladó. Boulevard, Ca- rol 46. földszint 2. 1546

MEGBIZÓIM részére keresek jégszek- rényeket, antik szalczokat, antik és mo- dern ezüsttárgyakat, márkás figurális porocellánokat, antik poharakat, antik vitrineket, gyári és perzsa szőnyege- ket, külön butordarabokat, komplett szo- baberendezéseket. Kívánatra házhöz megyek. SALGONÉ bizományi üzlete Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman- palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kgros csoma- gokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny ki- adóhivatalában. 100

Építkezéshez

TÉGLA

gép-, kézi-, ker-, mindenféle kőmőtégla és oserép prima minőségben napi árban kapható
BRAUN GUSZTÁV téglagyár
Telefon: 171 - 185. 1275

ÜZLETEK.

ÜZLETHELVISÉGO a Szabadság-tér sar- kánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmefestő és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

INGATLAN.

Olesó épületfa

Ép., rendezs. padozatdeszka, kerítésoslop, oserép

Aufrecht fakszakkészítő Arad, Calea Victoriei 1-3. a. szerezhető be.

Villanyüzemű fűtőmunkálás

FÁBIAN-éle 6 katasztrális hold szőlő Paulison bérbeadó Közlelőbit Str. Ho- ria 4. Dr. Goro Károlynál. 1542

Cassa de Pastrare din Sávársin. // Soborsini Takarékpénztár R.-T.

Convocare.

Cassa de Pastrare din Sávársin, S. P. A. Isi fine in 26. Aprilie 1930. la orele 5 d. m. in localul Institutului

Adunarea Generală ordinară a XXXII-a

la care prin aceasta să invită D-nii ac- tionarii.

Obiecte:

1. Alegerea alor 2 acționari pentru autentificarea procesului verbal și desig- narea notarului.

2. Prezentarea și stabilirea socotilor de anul 1929, și dispozițiuni in privința folosirei veniturii net, raportul comite- tului de cenzori despre anul 1929, și da- rea absolvării pentru consiliul de admi- nistrație și comitetul de cenzori.

3. Propozițiuni eventuale.

Sávársin, la 9. Februarie 1930.

Mérlegszámia 1929. december 31-én.

Vagyon: Pénztár Lei 109.131.— Váltó tárca 4.686.700.— Értékpapírok 1000.— Átmeneti tétel 6453.— Intézeti székház 10.000.— Összesen: Lei 4.813.284.—

Telher: Részvénytőke Lei 500.000.— Rendes tartalékalap 59.434.— Kétes kö- vetelések tartalékalapja 700.— Nyugdíjalap 10.000.— Betétek Lei 3.780.693.— Hitelezők 347.026.— Felnem vett osztalék 2575.— Tiszta nyereség az 1929. évben Lei 112.856.— Összesen Lei 4.813.284.—

A könyvelésért:

Folcz Sándor s. k. könyvelő cont. aut.

Sávársin (Soborsin) 1929. december 31.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Vass Dezső, s. k. elnök. Sz. Papp Károly, s. k. vezérigazgató.
Dr. Avramescu Vasile, s. k. Nepp György, s. k. Tompa Ferenc, s. k.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Pfeilmayer Artur, s. k. Folcz Sándor, s. k.
elnök jog. könyvelő. 1541
Erdélyi Gyula, s. k.

Automobilokat

legszébben, legtar- tósabban fényez **Ducoval**

Anton Szontágh.

Autó-kártyamunkát is vállal.
Str. Ghiba Birta 42 (volt Kórház-ucca) 1805
(Ghiba Birta 26 helyett).

Eladó magánház!

Belvárosban, magas földszintes modern magánház, azonnal átvehető 4 szoba, elő-, fürdő, cselédszobás lakással, áron alul 450.000 leiert eladó. Bővebbet: Kiss Lajos „Uranul” irodájában Város- házával szemben, Bel. Rex. Ferd. L.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST.

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTEL”.